

PHỤ NỮ KHUYẾT TẬT CÁC NGUỒN LỰC XÃ HỘI

ĐẠI HỌC MỞ TP HỒ CHÍ MINH KHOA XÃ HỘI HỌC
CHƯƠNG TRÌNH KHUYẾT TẬT VÀ PHÁT TRIỂN (DRD)

à người khuyết tật nhưng phụ nữ khuyết tật thường thiệt thòi và bị phân biệt đối xử gấp đôi so với nam khuyết tật. Họ có rất ít cơ hội để học tập, làm việc, và nói lên tiếng nói của mình. Phụ nữ khuyết tật thường được xem là người có sức khỏe kém, đối tượng cần giúp đỡ, không có khả năng nuôi dạy con cái và là gánh nặng cho xã hội. Vì thế, các thành viên trong gia đình thường yêu cầu họ ở nhà làm công việc nhà hoặc học các nghề như thêu thùa, may vá,... Thế nhưng, một số phụ nữ khuyết tật không đầu hàng với số phận, họ phấn đấu không ngừng vượt qua những rào cản bản thân và xã hội, để không những tự tin hòa nhập vào cuộc sống mà còn tham gia vào các hoạt động xã hội, đóng góp cho cộng đồng. Họ phấn đấu như thế nào?

Chúng tôi xin giới thiệu với các bạn quyển “Phụ nữ khuyết tật & các nguồn lực xã hội”. Đây là một phần trong dự

án “Nâng Cao Năng Lực Lãnh Đạo Cho Phụ Nữ Khuyết Tật” nhằm giới thiệu số gương phụ nữ khuyết tật điển hình biết vươn lên trong cuộc sống và biết cách tiếp cận các nguồn lực cộng đồng để thực hiện những ước mơ của mình. Chúng tôi hy vọng tập sách này sẽ giúp các bạn hiểu thêm về những cuộc đời đầy giá trị của những phụ nữ khuyết tật. Với những tiềm năng, khả năng khác, họ hoàn toàn có thể bù đắp cho những khiếm khuyết về cơ thể của họ.

Chương Trình Khuyết Tật & Phát Triển xin chân thành cảm ơn Khoa Xã hội học & Công tác xã hội – Đại học Mở TPHCM, Ford Foundation đã hỗ trợ để in tập sách này, cũng như anh Tùng Nguyên đã biên tập các bài viết. Đặc biệt cảm ơn các chị đã chia sẻ những câu chuyện cảm động, đầy nhân văn, góp phần tạo nên những nét tươi sáng cho cuộc sống.

TM. nhóm điều phối
Ths. Lê Thị Mỹ Hiền

Nguyễn Hồng Hà là tên của chị, tên một dòng sông nơi chị sinh ra và lớn lên và những gì dòng sông mang đến cho đồng bằng Bắc bộ cũng như những gì đã và đang đem đến cho cuộc sống này cả một quá trình vận động và phát triển.

Là thành viên một gia đình trí thức theo cách mạng nên chị thừa hưởng tính kiên trì, dũng cảm của Bố - sĩ quan quân đội và có lẽ là cả năng khiếu làm giáo viên như Mẹ của mình. Hiện nay chị đang là giáo viên dạy Anh văn trong một trung tâm do chị đứng ra thành lập. Thế nhưng trước đây chị lại tốt nghiệp Khoa Tiếng Pháp trường Đại học Ngoại Ngữ Hà Nội. Để được học đại học là một quá trình đấu tranh của chị với chính mình, với những thành kiến của xã hội.

Những tháng ngày bé thơ, chị được tới lớp, tới trường dưới vòng tay yêu thương của Ông – người dạy

cho chị những chữ viết đầu tiên, rồi sự đón đón của bố mẹ, của anh trai và sự giúp đỡ nhiệt tình của bạn bè vì chị bị sốt bại liệt năm 2 tuổi. Chị chẳng hề thua kém bạn bè cùng trang lứa khi vẫn đi học, vẫn đạt thành tích tốt ở trường và ở lớp. Ngay từ nhỏ chị đã có tinh thần quyết tâm cao trong học tập và làm bằng được những gì mình muốn nên khi đậu vào trường Đại học Ngoại Ngữ Hà Nội mà không được đi học đã không làm chị chùn bước mà quyết tâm học và đòi quyền lợi cho việc học tập của người khuyết tật bằng việc 2 năm ròng viết thư cho Bộ trưởng Bộ Giáo Dục, như chị đã từng viết “Việc vào đại học của tôi là cả một câu chuyện về nỗi gian truân và một cuộc đấu

tranh cho quyền được học đại học của NKT. Lúc đó có quy chế không nhận SV là NKT. Tôi đủ điểm vào trường ĐH Ngoại Ngữ Hà Nội, nhưng qua khám sức khỏe bị” ách” lại vì theo quy chế là không đủ sức khỏe. Sau đó 2 năm liền tôi viết thư lên Bộ trưởng, nhưng vẫn không được nhận. Năm thứ ba có Bộ trưởng mới lên tôi mới được nhận là sinh viên dự thính. Một năm sau, với kết quả học tập xuất sắc tôi mới được nhận là sinh viên chính thức, nhưng vẫn với cái “án” là không được yêu cầu trường phân công công tác như những sinh viên khác, mà phải tự tìm việc.” Rõ ràng, hạn chế vào thời điểm đó của giáo dục đại học là không cho sinh viên khuyết tật tham gia học, hiện nay

điều đó không còn nữa nhưng tấm gương ham học hỏi và lòng quyết tâm của chị đã khiến thế hệ trẻ khâm phục. Tuy nhiên các ngành Sư phạm cũng hạn chế tuyển sinh viên khuyết tật trong khi đó chị vẫn là một giáo viên Anh văn được học trò yêu mến như lời một học sinh của chị đã viết: khi thấy giáo viên là một phụ nữ ngồi xe lăn tôi đã thán phục biết bao nhiêu.

CỐNG HIẾN VÌ CỘNG ĐỒNG

Với mong muốn được làm việc muốn đem kiến thức mà mình học được ra chia sẻ, phục vụ và làm cho cuộc sống của những người cùng cảnh ngộ với mình,

trong đó có mình, sẽ tốt đẹp hơn; mong muốn sống bằng tiền mình làm ra, nếu có thể góp phần hỗ trợ bố mẹ lúc tuổi già sức yếu đã thôi thúc chị đi làm sau khi hoàn thành xuất sắc khóa học của mình tại trường. Và bắt đầu làm việc với công việc đầu tiên là giáo viên dạy tư tiếng Pháp, thật may, sau đó làm giáo viên tiếng Anh. Nhưng mốc quan trọng nhất trong đời chị là được biết và gia nhập nhóm Vì Tương Lai Tươi Sáng của Người Khuyết Tật. Từ đó chị được các tổ chức phi chính phủ nước ngoài chú ý, và được nhận làm điều phối viên chương trình của Diễn đàn NKT Việt Nam, một mạng lưới của các tổ chức phi chính phủ quốc tế có chương trình về NKT ở Việt Nam.

Đây cũng chính là cột mốc đánh dấu con đường cống hiến cho cộng đồng xã hội, giúp đỡ người khuyết tật của chị. Với phương châm “không bao giờ làm gì và hưởng gì một mình”. Chị đã luôn hoàn thành tốt nhiệm vụ của một người nhóm trưởng của Nhóm Vì Tương Lai Tươi Sáng của Người Khuyết Tật. Chị cho biết “Cơ hội của thành viên không phải do người lãnh đạo tìm cho. Lãnh đạo là người khuyến khích họ thể hiện khả năng của mình, tự hoàn thiện mình, làm việc, trở nên độc lập trong cuộc sống, có ích cho cộng đồng và từ đó cơ hội đến với họ”. Để có thể giúp đỡ người khuyết tật tốt nhất chị cũng không ngừng trau dồi kinh nghiệm quản lý, tham gia các khóa về quản lý

“KHÔNG BAO GIỜ LÀM GÌ VÀ HƯỞNG GÌ MỘT MÌNH”

và lãnh đạo kết hợp với việc chia sẻ công việc với đối tác, bạn bè, đồng nghiệp, chia sẻ công việc một cách tốt nhất và luôn coi việc hiện tại là quan trọng nhất để hoàn thành mà không cần nghĩ đến việc khác. Chính vì vậy chị luôn tìm được các giải pháp làm cân bằng cuộc sống của mình và công việc.

Chị đã từng tham gia nhiều dự án dành cho người khuyết tật như:
1996-2000: Dự án Đào tạo tin học và tiếng Anh cho NKT của Nhóm Vì Tương Lai Tươi Sáng, do Hội Phục Hồi Chức Năng của HongKong và Nhật Bản tài trợ, phụ trách

phần Đào tạo tiếng Anh.
2006-2007: Giám đốc Dự án Trường học thân thiện cho học sinh, sinh viên khuyết tật (cải tạo trường học tiếp cận cho học sinh, sinh viên khuyết tật), do Ngân hàng Thế giới tài trợ.
2007-2008: Giám đốc Dự án Vận động đưa vấn đề NKT vào an toàn giao thông (vận động các cơ quan chính phủ thực hiện quyền của người khuyết tật được tham gia giao thông, sử dụng và đăng ký phương tiện chuyên dùng của mình. Dự án do Ngân hàng Thế giới tài trợ.

Hiện nay: Giám đốc Dự án Trung tâm Sống Độc Lập của

NKT Hà Nội. Trung tâm đã thành lập từ tháng 1/2009. Trung tâm cung cấp những khóa tập huấn về kỹ năng sống độc lập, tư vấn đồng cảnh và người trợ giúp cá nhân cho người khuyết tật nặng. Ngoài ra Trung tâm còn tư vấn về những văn bản của Nhà nước và quốc tế về NKT, đặc biệt về vấn đề tiếp cận trong giao thông và các công trình xây dựng.

Thời gian dành cho các dự án và hoạt động nhóm do chị làm nhóm trưởng rất bận rộn, chị không có thời gian chăm lo cho chính bản thân mình nhưng dù bận rộn tới đâu chị vẫn duy trì công việc đi dạy của mình, chị

nói: “Tôi không bao giờ bỏ công việc này, vì đó là nghề và niềm say mê, niềm vui của tôi. Tôi coi việc dạy học như một môn nghệ thuật”. Và hơn thế nữa chị hài lòng với những gì mình đang có, cố gắng phấn đấu hết sức mình mà người khác nhìn vào là cả một nỗ lực lớn lao và cống hiến cao cả nhưng với chị đó chỉ là “cố gắng hết sức có thể của mình để luôn làm cuộc sống tốt đẹp hơn”. Cuộc sống chị nói ở đây không chỉ là của mình mà của cả những người khuyết tật, cả cộng đồng xã hội nói chung.

Khi hỏi về mong muốn của bản thân mình chị cũng chỉ muốn sống hạnh phúc như mọi người nhưng

“TÔI COI VIỆC DẠY HỌC NHƯ MỘT MÔN NGHỆ THUẬT”

“ ... MÌNH MUỐN ĐƯỢC ĐỐI XỬ NHƯ THỂ NÀP THÌ MÌNH CŨNG ĐỐI XỬ VỚI MỌI NGƯỜI NHƯ VẬY - CHU ĐÁO VÀ TÌNH NGƯỜI. ”

- Chị Hồng Hà -

dường như điều đó là chưa đủ mà phải là “Luôn cố gắng hết sức mình trong mọi hoàn cảnh để làm cho nó tốt hơn. Không đâu hàng khi chưa tìm hết cách. Đối với những người xung quanh thì mình muốn được đối xử như thế nào thì mình cũng đối xử với mọi người như vậy - chu đáo và tình người”, đó cũng là phương châm sống, là những điều chị nhắn nhủ với các bạn trẻ nói chung, với những người khuyết tật nói riêng. Bởi ở đâu đó trong mỗi chúng ta vẫn chứa những điểm mạnh tiềm tàng mà chưa được khai phá, điều quan trọng là làm sao để nổi bật điểm mạnh đó lên.

Bước qua tuổi 50 nhưng giọng nói của chị còn rất trẻ, rất nhiệt huyết. Nghe đâu đó vẫn còn cái máu lửa của những con người không biết mệt mỏi, dù có khó khăn hay vất vả, nụ cười vẫn rạng ngời trên môi. Đó là nụ cười của niềm hạnh phúc được góp sức mình cho người khuyết tật, góp sức mình cho cuộc sống tốt đẹp hơn của nhiều người.

Thị Quỳnh - Tùng Nguyên

Võ Thị Hoàng Yến, một cái tên được biết đến nhiều vì những chặng đường mà chị đã trải qua, những thành quả mà chị đạt được – mà không phải chỉ dành cho chị.

TỰ LỰC KHÔNG NGỪNG

Yến bị tật chân sau cơn sốt bại liệt năm ba tuổi. Tuổi thơ tuy không nhọc nhằn kiếm sống nhưng cũng khốn khó với sự kỳ thị của người đời dành cho người khuyết tật.

Sống mãi trong sự kỳ thị ấy, có người đã mặc cảm buông xuôi, từ bỏ việc học, từ bỏ tương lai của mình để tìm đến một thế giới nhỏ hẹp nhưng an toàn với họ hơn. Còn chị, càng bị bạn bè trêu ghẹo bao nhiêu, càng nghe những câu nói thương hại kiểu như “Không biết mai một nó làm gì để sống!” thì chị càng tăng thêm quyết tâm

học tập để phát triển tương lai.

Kết thúc cấp ba với điểm tốt nghiệp cao nhất trường cùng với 2 học sinh khác, chị thi vào Đại học Kinh tế TP.HCM. dù nhà nghèo nhưng các chị lớn của Yến cũng cố gắng cho chị tiếp tục học ĐH. Biết các chị khổ cực, Yến càng quyết tâm học hành.

Giống như bao sinh viên khác chị mong muốn có được một việc làm ổn định sau khi ra trường. Nhưng cũng kể từ khi ra trường, chị mới cảm nhận được hết những cay đắng phũ phàng mà cuộc sống giành cho người khuyết tật. Với tấm bằng cử nhân kinh tế, chị gõ khắp các cửa nhưng chẳng ai chịu mở. Các nhà tuyển dụng không

chê điều gì khác ngoài đôi chân khuyết tật của chị. Đó là những năm 1990. “Minh đâu phải bất tài vô dụng?” Câu hỏi cứ làm đau đớn lòng chị.

Không muốn mãi là gánh nặng cho gia đình, Yến quyết tâm học Anh Văn để có thể dạy kèm hay dịch sách kiếm sống, và tìm đọc những thông tin về các chương trình cho người khuyết tật ở các nước.

Nhưng mọi chuyện cũng không dễ. Thời Yến học phổ thông, các trường ở vùng xa không hề có giáo viên ngoại ngữ, vì thế nên chị đã không có cơ hội học tiếng Anh. Do đó, khởi đầu việc học ngoại ngữ của chị thật khó khăn. Để theo kịp kiến thức trên lớp, chị phải đọc ngẫu nhiên sách

ngữ pháp, ráng đọc dù phát âm rất tệ, ráo riết nghe băng dù ban đầu chẳng nghe ra được chữ nào...

Cũng trong thời gian này, năm 1995, chân Yến bị yếu đi nhiều, gia đình quyết định cho chị mổ chân. Phải nằm nhà điều trị gần 2 năm nhưng chị đã không bỏ phí thời gian này mà tận dụng nó để tự học Anh văn. Biến bất tiện thành thuận tiện! Chân vẫn còn bó bột, chị đi thi bằng B rồi sau đó 1 tháng bằng C tiếng Anh ở ĐH Sư Phạm. Sau đó chị tham gia học lớp cử nhân Anh văn và năm 1999 thi tốt nghiệp.

MƠ ƯỚC

Là người mê hoạt động, ngoài việc dạy kèm kiếm sống Yến còn giành thời gian dạy Anh văn miễn phí cho các bạn khuyết tật, tham gia một nhóm nhạc của những người khuyết tật hát phục vụ cho các thương binh nặng đang nằm viện, hoặc ở các khu an dưỡng.

Cuối năm 2000, chị còn cùng với 12 người bạn khuyết tật khác đi khắp nơi chụp ảnh và tổ chức một triển lãm ảnh về “Cuộc sống của người khuyết tật” tại Cung Văn Hóa Lao Động để giúp mọi người hiểu rõ hơn về những rào cản mà người khuyết tật hằng ngày phải đối mặt.

Tuần lễ triển lãm thu hút hơn 2000 khách đến xem. Nhiều

người xúc động bày tỏ rằng cuộc sống cứ cuốn họ đi và họ đã quên rằng vẫn còn có một bộ phận người khuyết tật vẫn đang tồn tại chung quanh họ, với những nhu cầu cũng như họ. Từ đây, chị bắt đầu nghiệm ra việc có thể kêu gọi, vận động các nguồn lực xã hội hỗ trợ cộng đồng người khuyết tật phát triển tốt hơn.

Cũng trong năm 2000, chị được một tổ chức Nhật Bản mời tham dự Hội nghị quốc tế lần thứ 2 về phong trào quốc tế sống độc lập của người khuyết tật, tổ chức ở Hawaii với sự tham gia của hơn 600 người khuyết tật đến từ các châu lục.

Tại hội nghị, chị đã được gặp gỡ rất nhiều lãnh đạo khuyết

“MÌNH ĐAU PHẢI NGƯỜI BẤT TÀI VÔ DỤNG?”
CÂU HỎI CỨ LÀM ĐAU ĐỚN LÒNG CHỊ.

tật tài giỏi, có người còn khuyết tật nặng hơn chị rất nhiều. Qua những trao đổi trong hội nghị, chị hiểu rõ hơn về triết lý của phong trào sống độc lập và chị tin rằng mình đã tìm được một hướng đi. Nhận thức mới đó càng nuôi dưỡng trong lòng chị một quyết tâm “làm điều gì đó cho mình và cho những người khuyết tật khác”.

Những mơ ước, những kế hoạch lại thôi thúc chị vươn lên, vươn lên! Năm đó, chị được Truyền hình Thanh niên chọn là một trong 3 thanh niên của chương trình truyền hình bắt đầu thiên niên kỷ, chương trình “Xông đất những người đi đốt lửa”.

RA ĐI VÀ TRỞ VỀ

Giữa năm 2001, Quỹ Ford mang đến cho chị một cơ hội lớn bằng suất học bổng du học qua chương trình IFP. Chị đã nắm bắt được cơ hội này – một cơ hội đã làm thay đổi cuộc đời chị. Chị nộp đơn dự tuyển và là một trong 18 người Việt Nam năm đó được chọn. Chị là người có điểm Toefl cao nhất khóa, và là một trong 3 người đủ điểm để theo học ở Hoa Kỳ.

Chị chọn ngành Phát triển con người (nay là Khoa học về Hành vi) của Đại học Kansas, Hoa Kỳ; vì nơi đây có một trung tâm nghiên cứu về khuyết tật rất nổi tiếng. Yếu nghĩ kiến thức về phát triển con người sẽ giúp chị tìm kiếm

được điều giúp mình và giúp cộng đồng người khuyết tật phát triển. Chị nhớ lại: “Rõ ràng là cơ hội luôn hiện diện đâu đó, nhưng mình phải luôn chuẩn bị để nắm bắt nó, vì nếu không bắt kịp nó sẽ bay đi mất!”

Ở Kansas, chị được học và làm việc với nhiều giáo sư danh tiếng của ngành. Vị giáo sư hướng dẫn, Glen White, và vợ ông xem chị như con. Là một du học sinh nước ngoài duy nhất trong lớp toàn là người Mỹ, ban đầu chị phải rất vất vả và mới theo kịp được tốc độ nói, đọc và viết với những người cùng học. Không có kiến thức cơ bản của ngành như họ nên chị còn phải đọc nhiều hơn, học nhiều hơn. Cả khác biệt thức ăn (chị vẫn cười bảo

mình là “con nông dân” nên không chịu được bơ sữa) và tuyết lạnh mùa đông vẫn thỉnh thoảng hành hạ chân chị. Dù bận rộn việc học hành, Yến vẫn tận dụng thời gian kiếm tìm những sự giúp đỡ của bạn bè quốc tế cho cộng đồng người khuyết tật ở Việt Nam. Sau năm học đầu tiên, hè năm 2002, chị về nước thăm gia đình với 100 chiến xe lăn xin được từ tổ chức Rotary Club International.

Cố gắng học tập không mệt mỏi cuối cùng đã đạt kết quả tốt đẹp. Đề tài “Giúp phát triển kỹ năng vận động và biện hộ cho sinh viên khuyết tật ở các trường đại học Mỹ” của chị được hội đồng khoa học đánh giá cao và được đích thân cố vấn các vấn đề phát triển cho người

“ RÕ RÀNG LÀ CƠ HỘI LUÔN HIỆN DIỆN ĐÂU ĐÓ, NHƯNG BẮT KỊP MÌNH PHẢI LUÔN CHUẨN BỊ ĐỂ NẮM BẮT NÓ, VÌ NẾU KHÔNG NÓ SẼ BAY ĐI MẤT. ”

khuyết tật của Ngân hàng thế giới (WB), bà Judith E. Heumann, mời báo cáo tại trụ sở chính của WB ở Washington D.C vào mùa hè năm 2004.

Judith nói với giáo sư Glen White rằng: “Thật là thú vị. Các tổ chức của nước Mỹ chúng ta vẫn thường đi các nước chỉ dẫn người ta về vận động và biện hộ, vậy mà Yến đến từ một nước nhỏ bé Việt Nam lại đi dạy lại cho sinh viên chúng ta về kỹ năng vận động và biện hộ sao cho hiệu quả!”.

Giáo sư White đề nghị chị một suất học bổng để học tiếp tiến sĩ. Một chương trình phát triển Châu Mỹ Latinh đặt tại Washington DC mời chị làm cố vấn cho chương

trình, một công việc với nhiều chuyến đi đến các nước Mỹ Latinh. Nhưng chị đã từ chối vì “Trái tim tôi ở Việt Nam!”.

Để lại cơ hội làm việc cho một tổ chức lớn và một cuộc sống đầy đủ sung túc ở xứ người, chị trở về nước để bắt đầu điều mà chị vẫn hằng ấp ủ: cơ hội đổi đời không chỉ cho riêng chị mà còn cho rất nhiều người khuyết tật trên mảnh đất mà chị yêu thương.

Lịch sử cuộc đời chị bước sang một chương mới.

BẮT ĐẦU CỐNG HIẾN

Từ chối những lời mời làm việc cho các tổ chức phi chính phủ quốc tế đang có chương trình tại Việt Nam và cả một

số trường đại học, chị bắt đầu đưa những ý tưởng vẫn ấp ủ của mình vào một kế hoạch hoàn chỉnh: một trung tâm tập hợp thông tin, cung cấp thông tin, và xây dựng năng lực cho người khuyết tật. Đó cũng là lúc chị tự học viết dự án. Chị mất hết hơn sáu tháng trời ròng rã, vừa học, vừa viết, vừa đi làm phiên dịch miễn phí cho một số chương trình của người khuyết tật. Rồi lại mất thêm hơn ba tháng trời để đi tìm và thuyết phục các nhà tài trợ. Thật là khó tìm được một tổ chức nào đồng ý tài trợ hoàn toàn cho toàn bộ dự án. Nhưng rồi dự án của chị đã hấp dẫn được người phụ trách Quỹ Ford Việt Nam lúc đó, TS. Charles Bailey. Ông Bailey rất hài lòng với dự án của chị.

Nhưng chị lại gặp một khó khăn khác: theo qui định, Quỹ Ford không thể tài trợ cho cá nhân! Chị lại đi tìm và muốn chọn một nơi mà chị có thể cống hiến nhiều hơn cho ngành công tác xã hội. Chị chọn ĐH Mở TP.HCM, cái nôi của ngành công tác xã hội Việt Nam. Dự án của chị đã thuyết phục được Trường khoa Xã hội học và ban giám hiệu trường. Chương trình Khuyết tật và Phát triển (DRD) ra đời vào ngày 3-12-2005, ngày Quốc tế Người Khuyết tật. Chị muốn DRD là một minh chứng cho xã hội thấy rằng người khuyết tật không phải chỉ là người luôn nhận lãnh mà còn là người biết đóng góp cho xã hội, cho việc xây dựng cộng đồng. Ai đến với DRD cũng sẽ nhận ra rằng

“THẬT LÀ THÚ VỊ. CÁC TỔ CHỨC CỦA NƯỚC MỸ CHÚNG TA VẪN THƯỜNG ĐI CÁC NƯỚC CHỈ DẪN NGƯỜI TA VỀ VẬN ĐỘNG VÀ BIỆN HỘ, VẬY MÀ YẾN ĐẾN TỪ MỘT NƯỚC NHỎ BÉ VIỆT NAM LẠI ĐI DẠY CHO SINH VIÊN CHÚNG TA VỀ KỸ NĂNG VẬN ĐỘNG VÀ BIỆN HỘ SAO CHO HIỆU QUẢ!”

- Bà Judith E. Heumann -
Ngân hàng Thế giới (World Bank)

“TRÁI TIM TÔI Ở VIỆT NAM!”

- Chị Hoàng Yến -

đây là một tổ chức của người khuyết tật. Chị tập hợp được chung quanh mình những đồng nghiệp là người khuyết tật tâm huyết với việc thay đổi nhận thức xã hội và giúp người khuyết tật phát triển.

Với các đồng nghiệp này, chị phải đóng vai trò của một người đồng hành (mentor: vừa là bạn vừa là thầy), chỉ dẫn cách học, truyền đạt kiến thức, giúp phát triển kỹ năng, động viên và cả thách đố khi cần thiết. Nhiều người hỏi “Sao chị không thuê người không khuyết tật giỏi chuyên môn và nhiều kinh nghiệm hơn để đỡ cực?”, chị cười “Đây là triết lý của chương trình. Không ai cho người khuyết tật cơ hội để làm việc thì làm sao họ có được kinh

nghiệm và được chứng tỏ khả năng? Thực ra, các đồng nghiệp của tôi là các chuyên gia trong lĩnh vực khuyết tật, các bạn chỉ chưa biết cách hệ thống các hiểu biết của các bạn lại một cách khoa học thôi!”.

Chị biến DRD thành một tổ chức học tập (learning organization): các đồng nghiệp học từ công việc và học tập lẫn nhau. Chị cũng liên hệ với các tổ chức xã hội khác để tìm kiếm cơ hội nâng cao năng lực cho các đồng nghiệp trẻ của mình qua những buổi hội thảo, tập huấn...

Lúc nào cũng trần trờ với những nhu cầu thiết thực của người khuyết tật nên trong đầu chị luôn tràn ngập các ý tưởng. Và chị luôn cố gắng vận dụng tất cả các nguồn

lực đang sẵn có hoặc tiềm ẩn trong cộng đồng để thực hiện những ý tưởng của mình. Chị tin là vẫn còn rất nhiều người có lòng và sẵn lòng giúp đỡ những người thiệt thòi. Vì vậy, “**vận động sự tham gia, ít tốn kém, chất lượng, và minh bạch**” là tôn chỉ của DRD.

MỞ RỘNG HOẠT ĐỘNG

Qua trải nghiệm của bản thân khi đi tìm dữ liệu cho nghiên cứu, rồi gặp gỡ các em sinh viên bày tỏ khó khăn của các em khi đi tìm thông tin cho các đề tài liên quan đến lĩnh vực khuyết tật, chị ấp ủ ước muốn phát triển một trang web chuyên về khuyết tật để phục vụ cho người

khuyết tật, sinh viên các ngành khoa học xã hội, các nhà nghiên cứu và những ai quan tâm. Trang web cũng sẽ là nơi người khuyết tật có thể tìm kiếm những thông tin về chính sách hay những chương trình xã hội mà họ là đối tượng thụ hưởng, là nơi họ có thể chia sẻ những vui buồn hay trần trờ qua một diễn đàn mở. Thế là chị đi tìm kiếm những tình nguyện viên trẻ để giúp chị.

Trang web được phát triển từ một trang web sẵn có của một nhóm tình nguyện “làm chơi cho vui”. Nhưng dần dần trang web cho thấy những yếu kém kỹ thuật nên không đáp ứng được giấc mơ về một thư viện điện tử của chị, chị bắt đầu đi tìm kiếm chuyên gia.

“ ĐÂY LÀ TRIẾT LÝ CỦA CHƯƠNG TRÌNH. KHÔNG AI CHO NGƯỜI KHUYẾT TẬT CƠ HỘI ĐỂ LÀM VIỆC THÌ SAO HỌ CÓ ĐƯỢC KINH NGHIỆM VÀ CHỨNG TỎ KHẢ NĂNG? ”

Qua bạn bè, Yến biết có một chương trình tình nguyện của Úc có thể cung cấp tình nguyện viên chuyên nghiệp, chị liên lạc hỏi thông tin, rồi viết dự án xin hỗ trợ. Nhờ thế mà chị đã có được một chuyên gia đến giúp DRD một năm để phát triển được một thư viện điện tử - trang web có tính tiếp cận đầu tiên của Việt Nam. Tiếp xúc với các em sinh viên khuyết tật đến DRD nhờ xin việc làm thêm, chị hiểu được những khó khăn của các em. Sinh viên không khuyết tật tìm việc làm thêm còn vất vả, huống vì sinh viên khuyết tật. Mà phần lớn các em là con nhà nghèo, vượt qua được hết những rào cản để vào được giảng đường đã khó, sống xa nhà để cố gắng theo

đuổi cho hết con đường học tập trong cái khó khăn của cơm áo gạo tiền còn khó hơn gấp bội. Nhưng chị không muốn các em cứ mãi mặc cảm rằng mình là người nhận lãnh. Sự giúp đỡ theo cách từ thiện: cho một cách quá dễ dàng và cho vô tội vạ đã làm “hu” rất nhiều người, vì họ sẵn sàng sử dụng cái thiệt thòi của mình để được của người tội nghiệp rồi慢慢 đi giá trị bản thân. **Chị muốn khích lệ các em, làm cho các em có thể ngẩng cao đầu rằng mình cũng là người “cho” chứ không chỉ nhận.** Vì thế mà chương trình học bổng “Người Bạn Đồng Hành” ra đời. Yến vận động sự đóng góp của những người quan tâm

cho các em những suất học bổng toàn phần để các em không phải lo lắng về cơm áo gạo tiền nhưng các em phải “đồng hành” với một trẻ khuyết tật nặng không thể đến trường. Và DRD thì “cùng đồng hành” với các em sinh viên, giúp các em phát triển các kỹ năng xã hội cũng như chuẩn bị cho công việc sau khi ra trường. Một chương trình học bổng với sự tham gia của cộng đồng, bắt đầu bằng sự đóng góp của người thân và bạn bè của chị. Để xã hội tốt đẹp hơn.

Ý tưởng của chị luôn được sự ủng hộ của cộng đồng là vì chị luôn tin vào lòng tốt của con người. Dù người ta vẫn có thói quen “phong bì” cho các nhà báo khi

tổ chức các sự kiện, DRD không làm như thế, vậy mà các nhà báo vẫn luôn đến và đến rất đông mỗi khi DRD gửi thư mời. Báo Lao động Xã hội đã viết rằng hội thảo của DRD là “hội thảo không có phong bì”.

Và nhờ các nhà báo mà hoạt động của DRD được nhiều người biết đến. Người khuyết tật tìm đến sinh hoạt hoặc tìm kiếm cơ hội việc làm. Cha mẹ trẻ khuyết tật tìm đến nhờ tư vấn cho con. Các doanh nghiệp tìm đến nhờ lời nhận người khuyết tật vào làm. Sinh viên tìm đến để đọc tài liệu và làm đề tài. Các tổ chức xã hội đến nhờ đóng góp ý kiến cho các chương trình liên quan đến khuyết tật của họ. Cả các chuyên gia nước ngoài cũng tìm

đến tìm hiểu thông tin hoặc mời hợp tác. Những bạn trẻ của các nhóm tình nguyện cũng tìm đến nhờ góp ý cho chương trình hoặc ngỏ lời làm tình nguyện cho DRD.

Thấy các hội nhóm khuyết tật ở các tỉnh cứ lúc họp lúc tan vì thiếu cơ hội trang bị kỹ năng làm việc nhóm, chị và đồng nghiệp của mình lại cứ đi hết nơi này đến nơi khác tập huấn kỹ năng cho họ.

Chị lại nghĩ: giúp người khuyết tật phát triển nhưng nếu xã hội chưa sẵn sàng thì cũng không có ai để cùng phối hợp. Thế là chị lại đi tìm, lại gõ cửa VSO- một tổ chức tình nguyện quốc tế- để tình nguyện viên chuyên nghiệp về giúp chị phát triển giáo trình công tác xã hội với

người khuyết tật.

Rồi lại thấy sinh viên ngành công tác xã hội đều dễ thương nhưng phần lớn đến từ vùng sâu vùng xa nên rất yếu Anh văn, giống như chị ngày xưa. Chị lại mày mò viết dự án đi tìm cách giúp các em phát triển Anh văn chuyên ngành. Rồi các tổ chức mời chị đi nói chuyện, đi “bơm lửa” cho học sinh, thanh niên, chị lại không thể chối từ “Mình muốn làm điều này lâu rồi mà không làm được. Bây giờ chỉ có giành chút thời giờ tham gia, làm sao có thể chối từ!”

Cũng như nhiều NKT khác, có những lúc kiệt sức do thể chất yếu hơn bình thường, nhưng niềm đam mê

và ý nghĩa công việc khiến chị không cho phép mình nghỉ ngơi. Hàng tuần, chị vẫn đều đặn lên đứng lớp cho sinh viên đại học Mở về chuyên ngành Hành vi con người. Và cả những buổi họp báo, nói chuyện chuyên đề, hội nghị khoa học trong và ngoài nước... Trước những lời mời, có những lúc chị cân nhắc vì sức khỏe, thời gian chị bắt đầu “tập nói không”, nhưng rồi nghĩ đến lợi ích cho cộng đồng, đến sự phát triển của DRD chị lại không thể bỏ lỡ cơ hội ! Nói đến những cơ hội phát huy kỹ năng cho NKT, đến việc khơi gợi tiềm năng cộng đồng, đến những thay đổi tích cực cho xã hội,... niềm tin làm ánh mắt chị long lanh. Đôi mắt sáng ngời, nụ cười trong sáng, và nét mặt quả quyết

của chị luôn lôi cuốn được cộng sự và cộng đồng cùng tham gia với chị vào niềm vui cống hiến.

Lịch làm việc dày đặc, nhưng đôi khi tính nghệ sĩ trong chị lại trỗi dậy, chị ôm đàn say sưa hát cùng bạn bè, người thân, những người bạn mới: “...Và sao không là gió, là mây để thấy trời bao la. Sao không là phù sa dâng mỡ màu cho hoa...”

Nguyễn Ngọc - Hải Ninh

“ ... VÀ SAO KHÔNG LÀ GIÓ, LÀ MÂY ĐỂ THẤY TRỜI BAO LA. SAO KHÔNG LÀ PHÙ SA DÂNG MỠ MÀU CHO HOA... ”

Có người nhận xét chị
Bùi Thị Hồng Nga, Chủ tịch Hội
Người khuyết tật TP Cần Thơ như
sau: “Chị như một bông hoa nổi bật
trong cộng đồng người khuyết tật ở
vùng sông nước Cửu Long”.

Không phải vì chị có danh hiệu hoa hậu, hoa
khôi gì. Mà bởi vì, chị như cánh hoa lục bình giữa
mênh mông sông nước Cửu Long, dập dềnh sóng lũ
dập vùi mà vẫn ngoi lên để khoe màu, điểm sắc...

ĐỊNH KỲ CON NƯỚC CỨ LÊN...

Chẳng mấy ai lại trở thành người khuyết tật đến hai lần
như chị, hai lần đau khổ, hai lần tập đi, những bước đi
nhọc nhằn của một người khuyết tật...

8 tháng tuổi, cái tuổi chưa biết đi chị đã có nguy
cơ không bao giờ có thể đi. Cơn sốt bại liệt đã cướp mất
đôi chân khoẻ mạnh của chị.

Nếu không nhờ người cha kiên trì giúp chị tập
đi, nén lòng trước đau đớn của con nhỏ để chị luyện rèn
đôi chân đang teo tóp của mình; có lẽ, khi chị lớn lên đã
không có khả năng đứng vững trên đôi chân của mình

chứ đừng nói đến chuyện có thể đi lại. Vậy mà, qua một
thời gian cố gắng, chị đã đi được, dẫu chỉ “cà nhắc” từng
bước một vì một bàn chân bị lật nghiêng hẳn.

Đối với người lớn tuổi, tập vật lý trị liệu như thế
cũng khó mà chịu nổi đau đớn. Nhưng lúc ấy, chị quả thực
mới chỉ tròn 1 tuổi, cái tuổi chưa thể chịu đựng nổi đau lớn
đến thế. Nhưng chị đã vượt qua...

Thế nhưng, bất hạnh đầu đời ấy chưa là gì so
với bất hạnh mà chị gặp phải khi vừa tròn 30 tuổi. Đó là
lần thứ 2 chị lâm cảnh tật nguyền.

Trải qua biết bao khó khăn, trắc trở... chị cũng
học xong khoá Đại học Sư phạm tại Trường Đại học Cần

Thơ. Khi biết tin không được tốt nghiệp, bố trí giảng dạy vì cân nặng không đủ 36kg, chị cũng không gục ngã mà chạy vạy khắp nơi, kêu cầu tất cả các cơ quan chức năng có thể kêu cầu, vượt qua mọi trở ngại để giành lại quyền lợi được tốt nghiệp, được đứng lớp cho mình. Nhưng cú sốc năm 1988 đã đánh gục chị.

Năm ấy, vì đôi chân không lành lặn của chị theo thời gian ngày càng yếu đi, chị phải đi mổ. Sau ca mổ phục hồi không thành công, tình trạng đôi chân trở nặng, chị phải di chuyển bằng xe lăn, khả dĩ cũng có thể đi nặng nhưng không được lâu. Vì vậy, chị cũng không còn khả năng đứng lớp, đành về hưu non.

Thế là, bao nhiêu nỗ lực học tập, đấu tranh để có thể sống và làm việc, xây dựng ước mơ bồng chốc tan vỡ. Bất hạnh cuộc đời chị như sóng nước Cửu Long, định kỳ con nước cứ lên, dập vùi cánh lục bình giữa dòng nước dữ... “Lúc ấy, chị thật sự muốn chết!”- chị Hồng Nga tâm sự.

LỤC BÌNH VẪN TRÔI TRÊN MẶT NƯỚC

Khi được hỏi hoa gì đẹp nhất đồng bằng sông Cửu Long, có lẽ nhiều người không ngần ngại mà khẳng định: “lục bình”.

Nó đẹp không bởi sắc, cũng chẳng vì hương. Nó mộc mạc như người Nam bộ, nhưng cái đẹp của nó nổi bật lên giữa vùng sông nước vì sức sống mãnh liệt của

nó. Dẫu nước ròng hay nước lũ, dù mùa mưa hay nắng, giữa con nước mênh mông, hoa lục bình tím biêng biếc vẫn nở, vẫn hướng bầu trời xanh bao la khoe sắc tím dịu dàng của mình.

Chị như cánh hoa ấy, con sóng cuộc đời năm 30 tuổi đã không dập vùi được sức sống mãnh liệt của chị. Sau một thời gian dài co mình, suy sụp vì cú sốc ấy, chị đã tìm được lẽ sống để tiếp tục sống, một tình yêu đang đơm hoa và chỉ vài năm sau thì kết trái. Lẽ sống ấy là người chồng hiện tại của chị, anh Phan Đức Long. Và nay, lẽ sống ấy là gia đình nhỏ của chị và công việc đầy ước mơ mà chị đang thực hiện.

Sau khi tinh thần được vực dậy, chị cố gắng không ngừng để làm việc và nuôi sống bản thân, gia đình. Chị làm mọi cách, mọi nghề để có thể kiếm tiền ổn định cuộc sống. Nay, với nghề dạy thêm tiếng Anh, cuộc sống gia đình chị cũng tạm ổn định.

Khi cuộc sống đã ổn định, chị nghĩ ngay đến những người bạn cùng cảnh ngộ với mình, những người không đủ may mắn để có thể tìm được công việc ổn định đủ nuôi sống bản thân như chị.

Từ đó, Câu lạc bộ Người khuyết tật Cần Thơ ra đời, tập trung những người khuyết tật cùng nhau chia sẻ

“CHẲNG MẤY AI LẠI TRỞ THÀNH NGƯỜI KHUYẾT TẬT ĐẾN HAI LẦN NHƯ CHỊ, HAI LẦN ĐAU KHỔ, HAI LẦN TẬP ĐI, NHỮNG BƯỚC ĐI NHỌC NHẪN CỦA MỘT NGƯỜI KHUYẾT TẬT”

kinh nghiệm sống và làm việc, giúp đỡ nhau vượt qua khó khăn. Với xuất phát điểm là một nhóm tự phát, không có nguồn quỹ riêng, thành viên đều là người khuyết tật có hoàn cảnh khó khăn, hoạt động của CLB càng thê thảm hơn.

Vậy mà, với đôi chân yếu đuối của mình, chị chạy vạy khắp nơi để xin tài trợ, từ các cá nhân từ thiện cho đến cơ quan chức năng, đoàn thể, các tổ chức phi chính phủ... Cuối cùng, Cơ sở dạy nghề miễn phí cho người khuyết tật mang tên Nhịp cầu cũng đã ra đời, tụ tập anh chị em khuyết tật nghèo lại cùng nhau học tập, làm việc để nuôi sống chính bản thân mình...

ƯỚC MƠ KHÔNG CHỈ CHO MÌNH

Sau đó, chính từ dự án thành lập cơ sở Nhịp Cầu để dạy nghề cho người khuyết tật này mà chị đã giành được giải thưởng “Ngày sáng tạo Việt Nam” trị giá 10.000 USD của World Bank. Số tiền này cũng là nguồn kinh phí chính để chị phát triển cơ sở Nhịp Cầu đến ngày hôm nay, giúp đỡ hàng trăm bạn khuyết tật khác có cái nghề để mưu sinh. Đến nay, sau 7 năm phát triển, cơ sở Nhịp Cầu cũng không được gọi là doanh nghiệp hay cơ sở sản xuất lớn. Nó vẫn chỉ là một cơ sở sản xuất nhỏ của người khuyết tật Cần Thơ, vẫn phải ăn nhờ ở đậu trên đất người khác...

Nhưng thành tích của cơ sở Nhịp Cầu khó mà đo đếm bằng những con số tài chính, quy mô cơ sở. Thành công của nó chính là quy tập được lực lượng lớn anh em khuyết tật lại để giúp nhau sống và sống tốt, giúp nhau học nghề để mưu sinh, giúp nhau việc làm để kiếm thu nhập,...

Và từ đây, Hội Người Khuyết Tật Thành Phố Cần Thơ đã ra đời. Cũng từ đây, nhiều vận động viên xuất sắc của thể thao người khuyết tật Việt Nam ra đời, rồi phát triển thành Hội Thể Thao Người Khuyết Tật. Cũng ở nơi này, nhiều cặp vợ chồng người khuyết tật đã thành đôi lứa, có cuộc sống bình thường mà trọn vẹn...

Những thành tích ấy đã được đánh đổi bằng công khó nhọc chạy vạy khắp nơi xin tài trợ vật chất, cơ sở của chị và các bạn trong Hội; cũng có thể nói là bằng nước mắt tủi thân trong những lúc bị chối từ không lịch sự, hoặc bất công...

Chị tâm sự: “Đã có lúc muốn chạy ra ngoài trời la lên một tiếng để xả bớt mọi buồn bực trong lòng”.

Thế nhưng, với sức sống bền bỉ như cánh lục bình, mọi khó khăn cũng qua đi và chị vẫn không ngừng vươn tới

“ ... ĐÃ CÓ LÚC MUỐN CHẠY RA NGOÀI TRỜI LA LÊN MỘT TIẾNG ĐỂ XẢ BỚT MỌI BUỒN BỰC TRONG LÒNG ”

trước, cho một ước mơ cao hơn, xa hơn, cho chị và cho cả những bè bạn khuyết tật xung quanh chị - một cuộc sống đầy đủ và công bằng hơn.

“Lục bình hoa tím lung linh
Đời theo con nước lênh đênh sớm chiều...”

Người miền Tây chân chất và tươi đẹp như cánh lục bình.
Chị cũng thế, một cánh hoa giữa vùng sông nước!

Tùng Nguyên – Hải Ninh

**Với sức sống bền bỉ như cánh lục bình, mọi
khó khăn cũng qua đi và chị vẫn không ngừng vươn
tới trước, cho một ước mơ cao hơn, xa hơn, cho chị
và cho cả những bè bạn khuyết tật xung quanh chị -
một cuộc sống đầy đủ và công bằng hơn.**

**“ LỤC BÌNH HOA TÍM LUNG LINH
ĐỜI THEO CON NƯỚC LÊNH ĐÊNH SỚM CHIỀU...”**

Chị Bùi Thị Hồng Nga sinh năm 1958, hiện sinh sống và làm việc tại TP Cần Thơ. Chủ tịch Hội Người khuyết tật TP Cần Thơ, Chủ nhiệm Cơ sở sản xuất Nhịp Cầu và shop Nhịp Cầu (ngay sảnh siêu thị Co.op mart Cần Thơ), Trưởng ban vận động thành lập Hội Thể thao khuyết tật, Ủy viên Hiệp hội sản xuất của người khuyết tật, Sáng lập viên của Hội Người khuyết tật Việt Nam...

Mở lòng cho để nhận

Những con người bình thường và lành lặn có lẽ sẽ cảm thấy việc cầm đọc một cuốn sách là những điều quá đỗi bình thường. Nhưng, trong thế giới của những người khiếm thị, từng con chữ, từng chút ánh sáng tri thức là cả một ước mơ xa vời... Ước mơ tiếp cận kiến thức đó chỉ phần nào trở nên đơn giản hơn khi có những người như Nguyễn Hướng Dương đến với họ, những người đã làm ra “sách nói”.

ÁNH SÁNG CHỢT TẮT

Năm 25 tuổi, Hướng Dương đột ngột rơi vào bi kịch. Tai nạn giao thông đã lấy đi đôi chân của chị; có nghĩa là lấy mất bao nhiêu niềm tin, bao nhiêu hi vọng và niềm vui sống của cô gái trẻ trung, xinh đẹp với ước mơ được đi đến nhiều miền đất lạ.

Chị tâm sự: “Một người ra đời bẩm sinh khuyết tật đã là bất hạnh vô cùng. Nhưng đột ngột bị số phận lấy đi một phần thân thể thì còn đau đớn hơn nhiều. Nó giống như một đòn chí mạng giáng xuống đúng lúc người ta không ngờ nhất, khi người ta còn đang rất hạnh phúc với tuổi thanh xuân, với nghề nghiệp và bao nhiêu dự định...”.

Đối với chị, ánh sáng cuộc đời như chợt tắt. Ước mơ và hy vọng đều tiêu tan. Người con gái ấy tự dày vò, cô lập mình giữa bốn bức tường, sống trong niềm cô độc và nuối tiếc thời gian tươi đẹp đã qua, héo mòn khi nghĩ về tương lai sắp tới... Đó thực sự là một cú sốc cực lớn đối với mọi người, càng lớn hơn đối với một con người nhạy cảm như cô gái Hướng Dương trẻ trung, yêu đời. Trong những ngày tự nhốt mình ấy, Hướng Dương chỉ có một thú giải trí duy nhất, đó là sách. Chị đã đọc nhiều, rất nhiều, để giết thời gian, để tìm quên và sự chia sẻ từ những ngôn từ, câu chuyện trong sách... Và một hôm, chị đã tìm được ý nghĩa sống cho đoạn đời

còn lại của mình chính từ những trang sách. Đó là tập sách “Quảng gánh lo đi và vui sống”.

“Đã không tránh được thì nhận đi”, đó là đầu đề chương IX của cuốn sách mà có lẽ Hưởng Dương nhớ mãi. Chấp nhận thì có bao giờ dễ dàng. Nhưng không tránh được thì làm sao? Thì nhận đi! Đơn giản chỉ là vài câu chữ giản đơn. Nhưng đối với Hưởng Dương, nó đến với chị thật đúng lúc, đúng khi chị cần nó nhất.

Và chị đã chấp nhận! Chị chấp nhận hiện tại với đôi chân khiếm khuyết và đau đớn, chấp nhận rằng quá khứ với thân thể lành lặn đã qua rồi, những niềm vui

ngày đó cũng không còn tiếp tục được nữa, chấp nhận cả tương lai chưa biết thế nào, dù có bất trắc ra sao... Và từ trong tăm tối, ánh sáng hé dần rạng rỡ!

MỒ LÒNG CHO ĐỂ NHẬN

“Sự phung phí năng lực, nỗ lực ưu tư sẽ làm cho ta lao đao, nếu ta cứ lo lắng về tương lai...”.

Chính nhờ những lời lẽ đơn giản mà thâm thúy như vậy trong sách, Hưởng Dương quyết định phải đứng lên và làm cho mình trở thành bận rộn, vì “phương thuốc trị bệnh lo buồn là luôn luôn kiếm một việc gì ích lợi để làm”.

Và chị đã tạm quên đi buồn chán, khổ đau để đứng lên đi

tìm “việc gì đó ích lợi để làm”.

Một dịp tình cờ theo bạn đến thăm Trường Phổ Thông Đặc Biệt Nguyễn Đình Chiểu, chị cảm thấy các em khiếm thị còn thiệt thòi hơn mình rất nhiều dù chị bị hạn chế trong đi lại vì mất đi đôi chân. Bởi thế giới mà các em được tiếp xúc còn nhỏ bé hơn chị rất nhiều do đôi mắt mù lòa.

Chị thấy nỗi buồn của mình vơi bớt nhiều. Chị nhận ra: “Mất đôi chân thì mình ít nhất vẫn còn dựa vào đôi chân gỗ. Còn những em nhỏ này, chẳng ai có thể tạo cho các em một đôi mắt thứ hai”.

Khi đọc sách cho các em nghe, thấy được nỗi khát khao kiến thức của các em, chị càng thương những

đứa trẻ không được nhìn rõ cuộc đời, cũng ít được tưởng tượng về cuộc sống vì có quá ít kiến thức từ sách vở. Chị suy tư: “Phải làm gì để giúp các em!”.

Ý nghĩ đó khiến chị trăn trở nhiều. Từ đó, ý tưởng làm “sách nói” đến với chị, một ý tưởng mới lạ chưa ai trong giới xuất bản, báo chí, giáo dục từng nghĩ và thực hiện. Nhưng với ý thức đau đáu kiếm tìm “một việc làm ích lợi” và sự đồng cảm với những đứa trẻ khuyết tật đã giúp chị nghĩ ra.

Chị liền đề xuất với Ban Giám Hiệu Trường PTĐB Nguyễn Đình Chiểu ý tưởng này. Chị được trường chuẩn bị cho 1 gian phòng nhỏ để thu âm. Với chiếc máy

“ ... MẤT ĐÔI CHÂN THÌ MÌNH ÍT NHẤT CŨNG CÒN DỰA VÀO ĐÔI CHÂN GỖ. CÒN NHỮNG EM NHỎ NÀY, CHẴNG AI CÓ THỂ TẠO CHO CÁC EM MỘT ĐÔI MẮT THỨ HAI”

cassette, một mình cặm cụi đọc những quyển sách mà chị có được ghi âm vào băng, “những quyển sách nói” đầu tiên đã ra đời.

Trước sự đón nhận nồng nhiệt và hạnh phúc của các em khiếm thị khi có thêm một nguồn thông tin mới và bổ ích, chị biết mình đã tìm ra “một việc làm ích lợi” cần đeo đuổi để quên đi nỗi buồn của chính mình.

Và hạnh phúc của các em khiếm thị thực sự đã làm chị vui hơn, vì thấy mình có ích với cuộc đời. Chị giúp các em, nhưng thực ra cũng chính là giúp chính mình. Đó là sự cho đi để nhận lại.

LÊN TIẾNG TÌM NGƯỜI ĐỒNG TÂM

Nếu Hường Dương không dám lên tiếng hô to kêu gọi mọi người giúp đỡ thì có lẽ mãi mãi dự án sách nói cho người mù chỉ quanh quẩn trong căn phòng nhỏ bé của Trường Nguyễn Đình Chiểu.

Nhưng với tấm lòng muốn giúp đỡ ngày càng nhiều trẻ khiếm thị hơn, muốn mở rộng dự án hơn, muốn ngày càng có quyển nhiều sách nói với nhiều đầu sách bổ ích hơn, chị đã cất tiếng kêu gọi sự giúp đỡ của cộng đồng, của những người đồng tâm.

Tưởng chừng ít ai để ý đến lời kêu gọi của một cô gái tật nguyền, nhưng bất ngờ chị nhận được sự ủng hộ nhiệt

liệt từ nhiều bạn bè, người quen và cả không quen. Nhiều bạn trẻ tình nguyện đến giúp chị đọc sách để ghi âm, tìm nguồn sách để đọc, tìm nguồn tài trợ băng cassette...

Và được sự ủng hộ của dư luận, cộng đồng xã hội qua những trang báo, ngày càng nhiều người biết đến dự án của chị, chương trình ngày càng được nhiều người giúp đỡ và mở rộng dần.

Hường Dương cũng không ngần ngại tự mình đi gõ cửa từng doanh nghiệp, cá nhân hào tâm để kêu gọi sự giúp đỡ. Chị kể: “Hồi đó chị “liều lắm”, cứ thấy có công ty là gõ cửa xin tài trợ, rồi nhờ cả bạn bè, người thân “gõ cửa” những nơi quen biết dùm mình”.

Một việc làm dù tốt đẹp, thiết thực đến đâu mà không được quảng bá rộng rãi, thì chưa chắc được nhiều người biết tới, có nghĩa hiệu quả đạt được không thể như mong đợi. Hiểu được điều đó, Hường Dương đã tự mình tìm tới sự trợ giúp của cộng đồng, tận dụng mọi cơ hội được giúp đỡ mà mình có thể có.

Nhờ đó, dự án của chị đã được Công ty Thế Kì 21 (đơn vị thuộc Thành đoàn TPHCM), cho mượn một phòng làm phòng thu âm tại trụ sở, sau này là Hội Phụ Nữ Từ Thiện; ông Phạm Phú Ngọc Trai (Tổng giám đốc công ty nước giải khát IBC) giúp tiền mua tủ, bàn ghế cho văn phòng; ông Lê Quốc Ân (Chủ tịch Hiệp Hội Dệt May

Việt Nam) hỗ trợ tiền mua băng cassette; ông Ngô Minh Đường (Việt kiều Pháp) ủng hộ tiền hoạt động hàng tháng cho thư viện...

Và dự án cứ mở rộng dần, rộng dần cho đến ngày nay. Nó mở rộng theo tấm lòng rộng mở của cộng đồng. Nó càng rộng lớn thì nỗi buồn đau của Hường Dương càng nhỏ bé dần đi. Vì chị thực sự đã tìm được một việc làm ích lợi cho đời và chị đã làm rất tốt, trở thành một người có ích dù bản thân có nhiều thiệt thòi vì khiếm khuyết của thân thể.

Hồng Anh

“ĐÃ KHÔNG TRÁNH ĐƯỢC THÌ NHẬN ĐI”

Đến với người đồng cảnh

“Khi cánh cửa này đóng lại, sẽ có một cánh cửa khác mở ra”. Một quan điểm? Một triết lý? Không. Đó là niềm tin!

Dựa vào niềm tin ấy, chị Lưu Thị Ánh Loan, trợ lý giám đốc Chương trình Khuyết tật và Phát triển (DRD), nguyên Chủ tịch Hội Thanh niên Khuyết tật TPHCM, đã vượt qua những hạn chế do khuyết tật của mình để phấn đấu vươn lên. Hơn thế nữa, chị đem niềm tin ấy đến với nhiều người khác, những con người đang thiếu niềm tin và kỹ năng để vượt qua khó khăn do khiếm khuyết như chị.

KHỞI NGHIỆP BẰNG Ý TƯỞNG MỚI

Đẹp bỏ những câu từ đao to búa lớn như ý chí kiên cường để vượt qua khó khăn, nghịch cảnh; vươn lên trong tật nguyền để đến trường, học giỏi và thành đạt... Bời với chị, đó là chuyện bình thường!

Do di chứng sốt bại liệt, một chân của chị bị teo nhỏ, yếu ớt, đi lại khó khăn. Nhưng với chị, đó chỉ là một hạn chế nhỏ. Vì chị có gia đình, bè bạn. Chị vẫn đến trường, vui chơi và làm việc như bao con người khác. Tuổi thơ chị trôi qua đơn giản như bao đứa trẻ khác, chị học tập và ra đời cũng như mọi người. Không có gì là kỳ tích. Đơn giản, với chị, khuyết tật chỉ là khó khăn hơn

người không khuyết tật “một chút xíu”!

Do đó, chị cho rằng: chuyện tuổi thơ chẳng có gì để kể! Đáng kể là những câu chuyện đến với người đồng cảnh của chị.

Năm 2002, Loan tốt nghiệp khoa Ngoại ngữ - ĐH Ngoại ngữ Hà Nội. Sau đó, chị làm việc tại công ty du lịch Fami Tour với một loại hình du lịch rất đặc biệt, lần đầu tiên có mặt ở Việt Nam: du lịch cho người khuyết tật. Nối tiếp sau đó, chị tham gia một công việc mới cũng không kém phần mới mẻ và đối tượng hướng đến cũng là người khuyết tật: tham vấn đồng cảnh.

Loan tham gia công việc này với tư cách là giám đốc công

ty Đồng Hành, phụ trách tư vấn cho các đối tượng chẳng may rơi vào tình trạng khuyết tật, vực dậy tinh thần cho họ và hướng dẫn họ kỹ năng sống thích ứng với khuyết tật của mình.

Chị cho biết: “Đây là công việc mà tôi yêu thích nhất. Vì nó giúp tôi tiếp xúc với nhiều người khuyết tật hơn, cho tôi cảm giác là mình làm được điều gì đó tốt đẹp hơn cho cuộc sống của mọi người”.

Do công việc quá mới mẻ, hầu như là lần đầu tiên có ở Việt Nam nên kinh nghiệm, tài liệu... là những thứ thiếu thốn nhất. Dù 6 thành viên của công ty Đồng Hành đều là người khuyết tật, nhưng chỉ có hai dạng tật

là khuyết tật vận động và khiếm thị, không đủ kiến thức để tư vấn cho tất cả các dạng tật. Tài liệu mà các chị có được hầu hết đều là khai thác, dịch từ các ấn phẩm nước ngoài. Cũng vì là dịch vụ đầu tiên có ở Việt Nam, uy tín chưa có, công việc mới mẻ nên việc tìm kiếm khách hàng là rất khó khăn. Loan phải kiên nhẫn gõ cửa từng bệnh viện để tiếp thị “ý tưởng” và tìm “đất” thực hiện dịch vụ này.

Sau nhiều ngày kiên trì tìm kiếm, khoa chi dưới, Trung tâm Chấn thương Chỉnh hình TPHCM cũng đồng ý cho công ty Đồng Hành thực hiện thí điểm loại hình dịch vụ mới này. Với 3,4 tháng thử nghiệm ở đây, chưa thể gọi là thành công, nhưng chị lại gom góp, chắt chiu được

nhiều kinh nghiệm.

Loan chia sẻ: “Kết thúc thời gian thử nghiệm, bác sĩ trưởng khoa hết sức hài lòng với dịch vụ này. Nhưng bệnh viện lại không có kinh phí để thực hiện. Bác sĩ đề nghị các bác sĩ trong khoa sẽ trích một phần lương trả cho nhân viên thực hiện dịch vụ này để nó có thể tiếp tục hoạt động. Nhưng chúng tôi không thể chấp nhận như vậy. Vậy là phải tìm kiếm chỗ mới”.

TRUYỀN NIỀM TIN SỐNG CHO NGƯỜI ĐỒNG CẢNH

Không nản chí, nhóm tư vấn đồng cảnh của Loan lại tiếp tục kiên trì gõ cửa những nơi khác. Và... cửa đã mở!

Thời điểm ấy, tổ chức Handicap International đang triển khai dự án Hỗ trợ bệnh nhân tùy sống tại Bệnh viện Điều dưỡng phục hồi chức năng & Điều trị bệnh nghề nghiệp TPHCM. Loan mạnh dạn trình bày ý tưởng và đã được tổ chức này đồng ý tiến hành. Nhóm tư vấn đồng cảnh của chị trở thành ban Tư vấn tâm lý xã hội đồng cảnh trong dự án 4 năm của tổ chức Handicap International dành cho người bị chấn thương tùy sống. Đến nay, dù chị không còn làm ở đây, chương trình vẫn còn tiếp tục được thực hiện tại bệnh viện này.

Nhớ lại thời gian ấy, Loan kể: “Khó khăn, thiếu thốn bộn bề. Nhưng với niềm say mê, công việc mới mẻ, anh chị

ĐÂY LÀ CÔNG VIỆC MÀ TÔI YÊU THÍCH NHẤT. VÌ NÓ GIÚP TÔI TIẾP XÚC VỚI NHIỀU NGƯỜI KHUYẾT TẬT HƠN, CHO TÔI CẢM GIÁC LÀ MÌNH LÀM ĐƯỢC ĐIỀU GÌ ĐÓ TỐT ĐẸP CHO CUỘC SỐNG CỦA MỌI NGƯỜI.”

em nỗ lực hết sức, đem tất cả hiểu biết của mình chia sẻ với bệnh nhân bằng sự đồng cảm chân thành. Và lại, mình cũng thấy có ích vì giúp được nhiều người và cũng quen được nhiều người ”.

Nhờ bản thân cũng là những con người khiếm khuyết, các chị thuận lợi hơn khi đến với những con người bỗng dưng bị khuyết tật. Họ dễ dàng chấp nhận những lời khuyên, tâm tình của các chị. Mỗi hoàn cảnh bệnh nhân đều để lại ấn tượng trong tâm trí Loan, đó là kỷ niệm, cũng là kinh nghiệm cho công việc tư vấn đồng cảnh của chị.

Có anh chàng bị tai nạn lao động mà trở thành tàn phế. Mặc cho người yêu hết lòng muốn gặp, anh vẫn

từ chối với suy nghĩ mặc cảm bản thân mình. Ai khuyên gì cũng không nghe.

Có cô gái bất cẩn ngã cầu thang mà bị chấn thương tuỷ sống, liệt nửa người. Cô mặc cảm không dám ra đường, suốt ngày chỉ thui thủi trong phòng, gặm nhấm nỗi buồn tủi...

Vậy mà, hình ảnh chị, với đôi chân “cà nhắc” yếu ớt, đến với từng bệnh nhân, kiên nhẫn trò chuyện cùng họ ngày này qua ngày khác đã làm họ ngạc nhiên. Dần dần, họ hiểu ra rằng: mất một phần thân thể, một phần khả năng cũng chưa phải là mất tất cả!

Sự kiên nhẫn của Loan đã giúp họ thấy được

tương lai của mình, họ không còn cảm thấy mình quá vô dụng. Chàng trai bi quan đã chấp nhận khuyết tật của mình, cùng người yêu tính chuyện tương lai. Cô gái mặc cảm biết được mình vẫn còn có thể sống làm người có ích. Cô mở một quán café nhỏ trên đường Trương Định và làm việc như bao con người khác. Và họ trở thành những người bạn mới của chị.

MƠ ƯỚC THÀNH LẬP MỘT TRUNG TÂM SỐNG ĐỘC LẬP

Loan mở rộng hoạt động tham vấn đồng cảnh bằng cách truyền lại kinh nghiệm tham vấn cho những bệnh nhân sau khi đã được vực dậy tinh thần. Họ trở thành lớp tham vấn

viên mới, ở lại bệnh viện tiếp tục “truyền niềm tin sống” cho những người đồng cảnh khác sau khi dự án 4 năm của Handicap International kết thúc.

Còn chị và nhóm bạn ở Đồng hành tiếp tục chuyển sang khoa Tai biến ở bệnh viện Chợ Rẫy làm công việc tham vấn và hỗ trợ bệnh nhân tạm thời bị khuyết tật sau tai biến. Ở đây, chị tiếp xúc với nhiều ca khó hơn, với nhiều con người có hoàn cảnh khác nhau, những vấn đề khác nhau cần giải quyết, từ khó khăn trong sinh hoạt do khuyết tật cho đến trở ngại tinh thần khi thay đổi hoàn cảnh sống.

Trong quá trình làm việc, Loan còn nảy ra các phương

“DÙ NĂM NAY CHƯA THỂ, NĂM SAU CHƯA THỂ... NHƯNG KHÔNG PHẢI LÀ KHÔNG THỂ!”

pháp chữa trị mới như điều trị chứng mất ngôn ngữ do tai biến cho bệnh nhân; đưa bệnh nhân bị mất khả năng vận động đi tham quan, mua sắm để họ dần dần hoà nhập trở lại với xã hội bên ngoài...

Từ đó, chị nhận thấy: “Người khuyết tật ở TPHCM có nhu cầu tham vấn, hỗ trợ kỹ năng sống rất nhiều nhưng dịch vụ cung cấp thì rất thiếu. Ngay tại các bệnh viện lớn cũng chỉ có khâu chăm sóc, phục hồi sức khoẻ chứ chưa có khâu phục hồi tinh thần và thích nghi với cuộc sống mới”. Do vậy, Loan này ra ý tưởng thành lập một Trung tâm Sống độc lập- một mô hình phục vụ, chăm sóc và giúp

người khuyết tật thích ứng để sống độc lập tại TPHCM. Ý tưởng này chị đã nung nấu mấy năm nay mà chưa thực hiện được.

Chị tâm sự: **“Hoạt động tư vấn đồng cảnh xuất hiện tại TPHCM đầu tiên nhưng các anh chị ở Hà Nội lại có điều kiện thành lập Trung tâm Sống độc lập trước, giúp người khuyết tật Hà Nội có thêm điều kiện để phát triển tốt hơn. Còn ở TPHCM thì mình chưa làm được”**.

Theo chị thì nhân lực có kinh nghiệm tại TPHCM đã có đủ, nhưng chỉ là chưa có tài lực để thực hiện. Loan cho biết:

“Đi đâu, làm gì tôi cũng giới thiệu ý tưởng này để tìm nhà tài trợ. Hiện cũng đang có cơ hội. Nếu thuận lợi thì trong năm 2010 có thể sẽ thành lập Trung tâm Sống độc lập tại TPHCM”.

Nhìn ánh mắt tự tin của chị, chúng tôi tin chị sẽ làm được điều đó. Dù năm nay chưa thể, năm sau chưa thể... nhưng không phải là không thể!

Tôi từng đọc đâu đó một câu rằng: “Cuộc sống của bạn chỉ thật sự có ý nghĩa và trọn vẹn khi bạn biết gìn giữ và nuôi dưỡng ước mơ, biết can đảm bước ra từ nỗi đau, biết vượt lên học hỏi sau những thất bại, sai lầm”... Tuy

chị không may bị khuyết tật, nhưng chị vẫn bước ra từ nỗi đau để thực hiện ước mơ, đó là chị đang đeo đuổi một cuộc sống thật sự có ý nghĩa. Không thể ngồi một chỗ than trách cuộc đời.

Tùng Nguyên

“KHÔNG THỂ NGỒI MỘT CHỖ THAN TRÁCH CUỘC ĐỜI”

Hãy thích nghi với mọi hoàn cảnh!

Hãy thích những gì mình đang làm và được làm. Hãy sống vui vẻ với những gì mình đang có. Hãy chấp nhận những gì là của mình.

Đó là tâm niệm của Huỳnh Anh, một cô gái khuyết tật chưa bao giờ chối bỏ những khiếm khuyết của mình, chưa bao giờ chịu thua số phận để vươn lên trong cuộc sống.

HÃY THÍCH NGHI VỚI HOÀN CẢNH!

Đến khu nhà tập thể 854 trên đường Nguyễn Trãi dành cho người Hoa, hỏi gia đình chị Huỳnh Anh hầu như ai cũng biết. Đó là một gia đình ở lầu 1 với quầy tạp hóa ngay trong căn hộ nhỏ dùng cho cả nhà 4 người luôn đầy ắp tiếng cười.

Sinh ra cũng như bao đứa trẻ khác, nhưng cơn sốt năm 1 tuổi đã làm đôi chân của chị không còn phát triển bình thường được nữa, nó teo tóp dần. Dù vậy, chị chưa từng nghĩ cái tật ấy cản trở con đường học tập và phấn đấu của mình. Chị vẫn đến trường đều đặn như những người

bạn cùng trang lứa. Thành tích học tập hàng năm của chị cũng chẳng hề kém ai.

Khác với nhiều người khuyết tật cứ lấy cái khiếm khuyết của mình ra để đòi hỏi xã hội phải ưu tiên, ưu đãi; cô gái khuyết tật Huỳnh Anh tâm niệm: “Cuộc sống luôn khó khăn đối với mọi người, phải thích nghi với mọi hoàn cảnh để sống tốt hơn”. Đối với chị, sống là phải chấp nhận. Nhưng không phải chấp nhận thụ động, mà chấp nhận là chờ đợi để thoát khỏi cái mình không thích, chờ đợi cơ hội.

Bởi thế, dù đang tuổi lớn, cô nữ sinh lớp 10 Huỳnh Anh cũng chịu đi bán vé số khi nhà lâm vào cảnh khó khăn. Chị bình thản kể: “Lúc đó mẹ chị mới sanh em bé nên không

làm việc được, cha thì thất nghiệp, ông ngoại già 80 tuổi. Sáng hôm đó, thấy cha đem bộ đồ nghề đi bán kiếm tiền mà không được, mẹ thì đói, không có sữa cho em bú, chị thương em nên nghĩ ra cách bán vé số. Dù mưa gió, nắng bụi, cô bé Huỳnh Anh vẫn tập tễnh chống nạng đi khắp phố phường bán vé số. Có khi bị lừa, bị giật... Cô vẫn chịu đựng và tìm mọi cách vượt qua. Huỳnh Anh vui vẻ chia sẻ “mánh” của mình: “Có hôm, trời mưa to quá, bán hoài không hết, chị giả vờ ngã cái oạch. Vậy là có người thương tình mua hết trơn. Hi hi...”. Chị không giấu được niềm tự hào: “Điều vinh hạnh của chị là hộp sữa đầu tiên cho em chị là do tiền bán vé số của chị mua”.

Dẫu khó khăn thế, Huỳnh Anh vẫn vượt qua kỳ thi đại học với thành tích đậu 3 trường đại học: ĐH Kinh tế, ĐH Khoa học tự nhiên, ĐH ngoại ngữ và tin học TPHCM (HUFLIT). Cuối cùng chị chọn HUFLIT vì “ngành thiết kế web phù hợp với thể trạng của mình và quan trọng là... thầy hiệu trưởng Huflit hứa tặng học bổng cho chị”- Huỳnh Anh vui vẻ kể. Tuy nhiên, cuộc sống không bao giờ suông sẻ. Tốt nghiệp, chị không thể tìm được công việc đúng ngành mình học: thiết kế web. Nhưng chị vẫn chấp nhận làm công việc trái ngành là trực điện thoại và tính toán số sách nhập kho cho một công ty sản xuất bếp ga. Dù công việc không phù hợp, nhưng chị vẫn tâm niệm: “Hãy thích

những gì mình làm chứ không chỉ làm những gì mình thích. Bởi cuộc đời không có gì là hoàn hảo, đâu theo ý mình được, phải chấp nhận nó”. Với tâm niệm lạc quan như thế, chị nhanh chóng thích ứng với công việc và áp dụng kiến thức chuyên môn của mình vào công việc trái ngành này. Chị kể: “Lúc đó, công ty giao chị nhiệm vụ kiểm hàng trong kho trên sổ sách. Thay vì dò tay, chị lập trình để đưa dữ liệu vào chương trình excel rồi lập trình so sánh, cho kết quả nên làm rất nhanh”.

CUỘC SỐNG KHÓ KHĂN NHƯNG KHÔNG NGỪNG BƯỚC TỚI

Nhưng đúng là số phận không ai lường trước được. Có ai ngờ cô gái Huỳnh Anh đang có công việc ổn định lại bất ngờ bỏ việc đi Bình Dương lập nghiệp với hai bàn tay trắng. Mà cái lý do theo chị nói là... “bỏ nhà theo trai” Đúng là lúc ấy chị có... bạn trai. Đó là anh Lưu Phục Mậu, nay là chồng chị. Vì tại TP, anh Mậu không tìm được công việc nên hai anh chị đi Bình Dương để tìm kiếm vận may. Lúc ấy cuộc sống hết sức khó khăn, chị làm lập trình web cho 1 công ty nhỏ, anh dạy kèm tại nhà, thu nhập chỉ vài trăm ngàn/tháng.

“HÃY THÍCH NHỮNG GÌ MÌNH LÀM CHỨ KHÔNG CHỈ LÀM NHỮNG GÌ MÌNH THÍCH. BỞI CUỘC ĐỜI KHÔNG CÓ GÌ LÀ HOÀN HẢO, ĐÂU THEO Ý MÌNH ĐƯỢC, PHẢI CHẤP NHẬN NÓ.”

Nào là tiền nhà, tiền ăn, hỗ trợ cha mẹ... Nhưng Huỳnh Anh vẫn xoay sở cho chi tiêu gia đình trong khoản tiền ít ỏi, mỗi cuối tuần chị lại về TP làm thêm công việc kế toán để kiếm thêm thu nhập hỗ trợ mẹ hàng tháng.

Chị chia sẻ: “Chị là một người đa năng, dễ thích ứng với công việc. Nhưng cái chính, đó là chị biết chấp nhận với hoàn cảnh hiện tại”. Nhờ đó, dù gian khó nhưng cuộc sống gia đình chị vẫn bình ổn trôi qua, anh chị cưới nhau, có con đầu lòng...

Nhưng kể từ khi có con đầu lòng chị mới cảm thấy áp lực. Vì hai anh chị đều khuyết tật, thu nhập lại không cao, nuôi một đứa trẻ thật không dễ dàng. Và lại,

lúc này anh Mậu cũng chưa kiếm được công việc vừa ý nên cả nhà chị quyết định chuyển về lại TP, ăn ở và buôn bán vật vãnh trong căn hộ chung cư để sống qua ngày.

Với bản tính năng động, rồi Huỳnh Anh cũng tìm được việc làm mới phù hợp với hoàn cảnh chăm con nhỏ của mình: thiết kế website thuê. Chị cho biết: “Mỗi cái website làm chừng nửa tháng, cũng được khoảng 200 USD”. Huỳnh Anh còn vui vẻ cho hay: “Cũng nhờ mình mạnh dạn xuất hiện (trên báo chí) nên được bạn bè biết đến, họ đặt hàng mình nên có công việc này để làm”. Sau đó, chị cũng tìm được một công việc ổn định để làm, nó cũng khá phù hợp với chị: thiết kế và quản trị website cho

Quận đoàn 1. Chị cho biết: “Chỉ có điều là lương thấp quá. Chị làm ban ngày, tối về thì thiết kế website thuê kiếm thêm thu nhập, anh Mậu ở nhà bán tạp hoá linh tinh. Anh chị còn bán hàng qua mạng để kiếm thêm tiền sữa cho con...”.

Nghe một núi công việc, chúng tôi cũng cảm thấy choáng ngợp. Vì một cô gái khuyết tật nhỏ nhắn như chị phải bù đầu làm 2, 3 việc, mất gần 10 giờ mỗi ngày, cùng lúc lại phải chăm 2 đứa con nhỏ thì thực là quá sức. Huỳnh Anh tâm sự: “Cũng thấy xuống sức. Nhưng tự thân mình phải cố gắng chứ chờ ai giúp sao được. Nuôi hai đứa con nhỏ cũng tốn kém lắm, nhưng mình quyết cố gắng để cho chúng có cuộc sống đầy đủ và giáo dục tốt nhất”.

Có lẽ mọi người sẽ càng “choáng” hơn nếu biết với “một núi” lo toan như thế, Huỳnh Anh vẫn còn thời gian để làm công tác xã hội. Thấy bạn bè khuyết tật có nhiều người khéo tay, làm ra sản phẩm thủ công công đẹp, tinh xảo nhưng không có điều kiện để giới thiệu sản phẩm của mình đến khách hàng; Huỳnh Anh liền bỏ công của ra thiết kế website www.sanphamcuanguoikhuyettat.com để giới thiệu sản phẩm của mọi người.

Huỳnh Anh cho biết: “Mọi người được đăng sản phẩm của mình miễn phí ở đây. Khi khách thấy có sản phẩm đẹp, hợp nhu cầu thì hai bên trực tiếp giao dịch với nhau, mình không lấy bất cứ chi phí nào”.

“CUỘC SỐNG LUÔN KHÓ KHĂN ĐỐI VỚI MỌI NGƯỜI, PHẢI THÍCH NGHI VỚI MỌI HOÀN CẢNH ĐỂ SỐNG TỐT HƠN.”

- Huỳnh Anh-

Để có được một website với đa dạng sản phẩm, nhiều cửa hàng giới thiệu tại đây, hai vợ chồng chị phải thức trắng đêm nhiều tháng liền để thiết kế, nhập liệu. Rồi anh chị phải tranh thủ thời gian đến từng cơ sở để xác minh, thu thập hình ảnh... Đối với hai vợ chồng đều khuyết tật như anh chị, đó không phải là những công việc dễ dàng. Nhưng anh chị vẫn cố gắng hoàn tất vì **“muốn làm một điều gì đó có ích cho cộng đồng”**.

Ngoài ra, chị còn cố gắng vận động thành lập một chương trình học bổng để giúp đỡ những em học sinh khuyết tật nghèo, để các em có thể có điều kiện học tập tốt hơn, không vì khó khăn mà lỡ học. Vì chị biết, chỉ có học tập mới giúp những người khuyết tật như chị có thể tự lực sống độc lập sau này.

Hiện nay, dù thu nhập của chị chưa phải là cao nhưng cũng đủ chi tiêu cho gia đình với hai vợ chồng và hai con nhỏ của chị. Chị hạnh phúc với cuộc sống hiện tại vì chị biết chấp nhận hiện thực trước mắt.

Tuy vậy, chị vẫn không ngừng bước kiếm tìm những cơ hội mới, những công việc mới thu nhập cao hơn, hấp dẫn hơn, phù hợp với mình hơn. Từ đó, chị có thể chăm sóc cho gia đình nhỏ của mình tốt hơn. Ngày mới, sẽ có những áp lực mới nhưng cũng có những cơ hội mới, quan trọng là chúng ta chuẩn bị những gì và hành xử ra sao!

Tùng Nguyên

“CHƯA BAO GIỜ NGHĨ MÌNH LÀ NGƯỜI KHUYẾT TẬT”

- Huỳnh Anh-

Để người khiếm thính có thể cất tiếng nói

Tôi đã có một ấn tượng rất đặc biệt khi lần đầu tiên gặp cô Lê Thị Thu Xương trong một buổi sinh hoạt của CLB khiếm thính. Mọi người ai cũng chăm chú nhìn theo những động tác tay lên xuống của cô, không hề có một giọng nói nào vang lên...

Ngạc nhiên về buổi sinh hoạt kỳ lạ ấy đã thôi thúc tôi tìm gặp cô để hỏi. Tôi được cô cho biết đó là ngôn ngữ kí hiệu (NNKH) của người khiếm thính. Còn cô, một người phụ nữ già với mái tóc dài bạc trắng nhưng vẫn chăm chỉ làm thông dịch viên NNKH cho những người khiếm thính dù cô vẫn nghe được như người bình thường. Theo cô, cô gắn bó với cộng đồng người khiếm thính vì cố cũng có một điểm khác thường...

Năm 33 tuổi, cô là Hiệu phó của một trường mẫu giáo ở quận 4. Cuộc sống đang êm đềm trôi thì đột ngột cô bị bạo bệnh. Khi cơn bệnh qua đi, cô đã chẳng thể nào nói thành tiếng. Ban đầu cô cứ nghĩ rồi mọi thứ sẽ ổn, rồi mình sẽ

lại nói được thôi. Nhưng trải qua rất nhiều lần phẫu thuật thanh quản. Cô vẫn không thể nói được. Từ đây, cuộc đời cô thay đổi hẳn.

Thật khó khăn để chấp nhận việc mình không thể nói được nữa, không biểu đạt được suy nghĩ của mình cho mọi người, cũng không còn được đứng trên bục giảng nữa... Cô buồn buồn: **"Tự nhiên thành cô giáo câm"**. Nghe mà xót xa quá!

Ở thời điểm mà xã hội chưa có cái nhìn cảm thông cho sự khuyết tật, nhiều người xì xào: nhà cô làm nhiều điều thất đức để bây giờ cô phải gánh lấy bệnh tật. Những lời dèm pha, dị nghị càng làm cô hụt hẫng. Cô khóc, ba má

cô khóc... Cô chệnh vênh mắt phương hướng.... Những ngày tháng ấy thật khó khăn!

Được anh chị em trong gia đình động viên, bình tâm lại cô tự hỏi bản thân: “ Không lẽ phải cam chịu số phận như thế sao?”. Nhưng cô biết làm gì khi vẫn còn phải lặn ngụp trong cuộc sống để mưu sinh, chăm sóc cha mẹ già.

Đến năm 2001, cô được giới thiệu đến tham gia câu lạc bộ khiếm thính thành phố. Để có thể giao tiếp với mọi người ở đây, cô quyết tâm đi tìm học NNKH. Ngày ngày đi làm lao công với mức lương 600.000đ một tháng, tối cô lại đến lớp. Thời gian cứ như thế trôi đi, cô tạm quên đi những biến cố đã đến với mình, NNKH đã giúp giải toả

phần nào những bế tắc trong cô, mở ra cho cô một cánh cửa mới với những áp ủ, khát khao!

Cô kể một lần làm quen với hai bạn khiếm thính, cô hỏi họ tên gì, loay hoay mãi họ cũng không thể diễn tả được tên của mình. Chỉ còn cách lấy chứng minh nhân dân ra chỉ vào tên. Lúc này, cô nhận ra họ không biết chữ, cái tên của mình cũng không biết viết, không thể đánh vần bằng ký hiệu ra sao. Cô chợt nhận ra: Giữa thế giới sôi động, náo nhiệt lại có những con người chịu quá nhiều thiệt thòi, họ sống âm thầm lẻ loi trong câm lặng!

Việc không biết chữ đã tạo ra khoảng cách quá lớn khiến người khiếm thính khó có thể hoà nhập cùng xã hội. Họ

gặp trở ngại trong việc tiếp cận thông tin, kiến thức văn hoá. Việc làm để mưu sinh lại càng bấp bênh. Tất cả đều mờ mịt đối với họ.

Cô suy nghĩ, trăn trở cho chính những khó khăn của người đồng cảnh. Ý nghĩ sẽ dạy chữ cho mọi người thôi thúc cô. Thế là “cô giáo câm” ngày nào giờ lại có thể tiếp tục đứng trên bục giảng dạy từ chữ A, chữ B.... **Nhưng học trò của cô không còn là những đứa trẻ con mà là những người khiếm thính có lớn mà chưa khôn, có người trên đầu đã có 2 thứ tóc.**

Rồi cũng đến ngày mọi người biết múa dấu đánh vần, viết được tên của mình. Nhìn họ vui sướng, phấn khởi, cô vui

lắm. lúc này, cô biết mình đang đi đúng hướng. Cuộc sống chật vật với mức lương của một lao công, sức khoẻ ngày càng giảm sút nhưng cô vẫn kiên trì với khát khao, giới thiệu rộng rãi đến mọi người không khuyết tật NNKH và dạy cho người khiếm thính học chữ.

Rồi CLB khiếm thính TP ngày càng lớn, mối quan hệ với các cộng đồng khác càng rộng, có khi phải tiếp xúc với cả người nước ngoài. Để có thể hướng dẫn anh chị em khiếm thính hòa nhập với xã hội ấy, cô tranh thủ mọi lúc để trau dồi thêm khả năng ngoại ngữ, lại thường xuyên tham gia tổ chức các buổi sinh hoạt, học hát bằng ngôn ngữ ký hiệu, bàn luận về các vấn đề xã hội, các kỹ năng

“GIỮA THẾ GIỚI SÔI ĐỘNG, NÁO NHIỆT LẠI CÓ NHỮNG CON NGƯỜI CHỊU QUÁ NHIỀU THIẾT THÒI, HỌ SỐNG ÂM THẦM LẺ LOI TRONG CÂM LẶNG!”

cần thiết cho cuộc sống cho cộng đồng khiếm thính.... Nhìn những hội thảo về việc làm, hỗ trợ người khiếm thính hòa nhập... mà mình tham gia tổ chức được cộng đồng quan tâm, thu hút được rất nhiều người tham dự, cô không nén nổi vui mừng. cô mừng vì tiếng nói của người khiếm thính đã được đón nhận, được chia sẻ nhiều hơn, cơ hội việc làm cho người khiếm thính cũng được mở rộng hơn....

Những thành công bước đầu, những niềm vui nho nhỏ là động lực giúp cô tiếp tục hành trình mang những nốt nhạc đến thế giới không âm của người khiếm

thính. Nhìn cô hóm hỉnh hát “cuộc đời vẫn đẹp sao, tình yêu vẫn đẹp sao”, tôi “yêu” quá, “quý” quá một con người, một tấm lòng!

Trò chuyện về lớp NNKH, cô còn tặng chúng tôi mấy câu thơ:

**“Lớp tôi đặc biệt người ơi!
Trò thì khiếm thính thầy thì khiếm âm.
Ai ơi, cứ đến mà xem.
Ngôn ngữ ký hiệu nơi này thật vui!”**

Cả tuần mưu sinh, ngày chủ nhật của cô lại là những giờ lên lớp sáng chiều, không chỉ dạy cho người

khiếm thính, khiếm âm mà còn có rất nhiều người có khả năng nghe nói. Vất vả, gian nan nhưng cô vẫn kiên trì đến lớp giảng bài. Cô tâm niệm: “Ngày mai sẽ đền bù cho những gì mà hôm nay ta cố gắng”.

Cái ngày mai mà cô mong mỏi, hy vọng chính là những học trò cô dạy hôm nay sẽ mang NNKH đến với tất cả mọi người để người khiếm âm, khiếm thính không phải sống âm thầm, lẻ loi câm lặng; để người khiếm thính có thể cất tiếng nói bình đẳng như các cộng đồng khác.

Nguyễn Thị - Kim Anh

“NGÀY MAI SẼ ĐỀN BÙ CHO NHỮNG GÌ MÀ HÔM NAY TA CỐ GẮNG.”

-Cô Thu Xương-

Người “nghe bằng mắt”

“Tôi chấp nhận khuyết tật nhưng tôi không chấp nhận số phận”. Khi người phụ nữ khiếm thính trước mặt nói với chúng tôi câu đó, chúng tôi hiểu ra rằng chị đã sớm chấp nhận sự mất mát như là một phần cuộc sống của mình.”

BẤT HẠNH ĐỘT NGỘT

Chị tên đầy đủ là Dương Phương Hạnh, quê ở Vĩnh Long, hiện đang phụ trách lĩnh vực kiểm thính cho Chương trình Khuyết tật & Phát triển (DRD).

Sinh ra lành lặn như bao đứa trẻ khác, nhưng năm lên sáu tuổi, một cơn sốt đã bất ngờ cướp đi thính lực của chị, đồng thời cũng lấy mất của chị không ít những niềm vui hồn nhiên như bạn bè đồng trang lứa.

Sau cơn sốt, đôi tai của chị dần dần nghe được ít nhiều, nhưng chừng đó chỉ đủ để chị cảm nhận được âm thanh như tiếng nhạc, tiếng xe cộ trên đường... Còn tiếng

nói của mọi người xung quanh, mãi mãi trở thành màn sương mờ trước mắt chị.

Với di chứng ấy, ít ai nghĩ rằng Hạnh còn có thể tiếp tục đến trường khi đôi tai không còn nghe được tiếng thầy cô giảng bài. Nhưng cái khó không bó được cái khôn, không thể nghe bằng tai, chị rèn luyện cách “**dùng mắt để nghe**”. Khả năng “**đọc ký hiệu môi**” của chị có lẽ đã hình thành và dần hoàn thiện trong những năm tháng đó. Để hiểu được bài, Hạnh không biết bao nhiêu lần phải nhờ bạn bè giảng lại bài cho mình. Để không thua kém các bạn, để khuyết tật không ngăn cản con đường học tập của mình, chị không còn cách nào khác hơn là phải kiên trì rèn

luyện cách “**nghe bằng mắt**”.

Nỗ lực không mệt mỏi của Hạnh cuối cùng cũng được đền bù xứng đáng, chị luôn là học sinh giỏi, học sinh xuất sắc suốt thời đi học. Chị còn tham dự thi học sinh giỏi văn lớp 9, học sinh giỏi hóa lớp 10, học sinh giỏi toán lớp 11... Kết thúc trung học phổ thông, chị tốt nghiệp Á khoa và sau đó thi đỗ vào khoa Hoá trường ĐH Bách Khoa.

Cánh cửa ĐH vừa mở ra cho chị nhiều hi vọng mới, cũng vừa bắt đầu một chặng đường mới với không ít những buồn phiền, khó khăn...

ĐƯỜNG TÌM VIỆC GIAN NAN

Kỷ niệm khó quên nhất của Dương Phương Hạnh dưới mái trường ĐH có lẽ là lần chị thi rớt cả... 5 môn ở học kỳ đầu tiên của năm thứ nhất! Sau thời trung học với thành tích học tập rất tốt, đây là lần đầu tiên chị thấy hoang loạn với kết quả thi cử của mình.

Nhưng khả năng đương đầu với khó khăn dường như đã tồn tại thường trực trong con người Hạnh. Chị lại tìm cách khắc phục, nhờ bạn bè giảng bài vở cho mình. Và rồi chị cũng vượt qua những môn học khó nhằn của chương trình đại học...

Ra trường, những tưởng mình có kiến thức sẽ có chỗ

KHÔNG THỂ NGHE BẰNG TAI, CHỊ RÈN LUYỆN CÁCH “DÙNG MẮT ĐỂ NGHE”

dùng. Nhưng chị đã thất vọng. sáu năm dài chị phải chịu cảnh thất nghiệp dù cầm tấm bằng đại học trong tay. Cuối cùng, Hạnh cũng được nhận vào làm tại Công ty hóa dầu Vĩnh Long, công tác tại phòng hoá nghiệm. Khi đi làm, chị vẫn không để ai biết được mình là người khiếm thính. Nhưng chị bắt đầu nhận ra đây là công việc không phù hợp với khuyết tật của mình, những thí nghiệm có thể gây ra sự cố bất cứ lúc nào, chỉ vì chị không thể nghe được âm thanh xung quanh.

Không biết đã bao lần chị trăn trở với câu hỏi **“Đâu là công việc phù hợp với khả năng và khiếm khuyết**

của mình đây?”. Mà mò tìm kiếm, chị bắt đầu thử thách với công việc dịch thuật.

Tháng 05/2004, Hạnh chính thức vào làm nhân viên dịch thuật tại Công ty tư vấn du học Á-Âu. Đó là một quyết định không dễ dàng, khi chị phải chia tay với việc đã gắn bó sáu năm, cũng là việc đã luôn ước mơ suốt những năm đại học, để can đảm bước vào một lĩnh vực mới mà bản thân mình chưa hề có bằng cấp. Nhưng chị quyết định như vậy vì nghĩ công việc cũ với mình quá nguy hiểm và có thể gây nguy hiểm cho người khác. Chí ít, công việc dịch thuật cũng tương đối phù hợp với một người khiếm thính, khó giao tiếp với cộng đồng như chị.

Tuy vậy, có lẽ lúc đó chị vẫn chưa đánh giá được hết khả năng cũng như sở thích của mình. Và một cơ hội đã đến mang lại cho chị công việc phù hợp thực sự với chị.

HÀNH TRÌNH ĐẾN VỚI NHỮNG NGƯỜI CÙNG CẢNH NGỘ

Vào tháng 10/2005, một lần Hạnh tình cờ đọc thấy trên Internet thông tin về một phi công khiếm thính người Thụy Điển, ông Johan Hammarstrom, người đang chuẩn bị cho dự án “Chuyến bay vòng quanh thế giới vì người khiếm thính”. Chị quyết định gửi thư điện tử cho người phi công không quen biết để hỏi thêm về chương trình của ông.

Sau nhiều lần trao đổi thư từ, ít nhiều hiểu về đất nước Việt Nam, hiểu hoàn cảnh của những người khiếm thính tại đây và nhất là hiểu được hoàn cảnh của chị, tháng 4/2006, người phi công khiếm thính đã đến Việt Nam. Chị đã hướng dẫn ông đến thăm các trường nuôi dạy trẻ khiếm thính.

Một bước ngoặt mới đã mở ra với Hạnh khi chị được ông Hammarstrom gửi lời mời đến tham dự và báo cáo về dự án tại Hội nghị Quốc tế ở Vancouver, Canada do Liên Đoàn Khiếm thính Quốc tế (IFHOH) tổ chức. Trở về từ Canada, không chỉ hiểu biết thêm nhiều điều mới, chị còn khám phá sự yêu thích đối với công tác xã hội, những công việc mang

“CHỊ VUI VÌ ĐÃ GIÚP NHỮNG NGƯỜI CÙNG CẢNH NGỘ TÌM LẠI ĐƯỢC SỰ TỰ TIN, THẬM CHÍ TÌM ĐƯỢC VIỆC LÀM, ỔN ĐỊNH CUỘC SỐNG.”

lại lợi ích cho những người đồng cảnh ngộ khác.

Kể từ đây, chị bắt đầu đóng vai trò không nhỏ trong việc kết nối, giới thiệu cộng đồng người khiếm thính Việt Nam với bạn bè quốc tế. Sau đó, chị được IFHOH tin tưởng và đề cử tham dự Hội nghị “Thực thi và Giám sát Công ước về quyền của người khiếm thính” (khu vực Châu Á - Thái Bình Dương) trong tháng hai năm nay.

Trong tương lai gần, chị và những người bạn khiếm thính của mình còn có kế hoạch thành lập Liên đoàn khiếm thính Châu Á để trợ giúp người khiếm thính trong khu vực, vốn chưa nhận được nhiều sự quan tâm từ cộng đồng như những bạn khiếm thính Tây Âu.

LÀM VIỆC VÌ NIỀM VUI CHO NGƯỜI KHÁC

Tháng 3/2007, Hạnh về công tác tại Chương trình Khuyết tật và Phát triển (DRD). Tại đây, chị có nhiều điều kiện làm việc thuận lợi hơn, cũng có thể chuyên tâm hơn cho công việc trợ giúp người khiếm thính.

Là Chủ nhiệm CLB Khiếm thính của thành phố, chủ nhật hàng tuần luôn là ngày bận rộn nhất của chị. **Vừa là cô giáo, là người hướng dẫn, đôi lúc lại giống như người bạn, Hạnh tiếp cận, đưa ra những kế hoạch và trực tiếp tập huấn cho người khiếm thính những kỹ năng cần thiết cho đời sống, để họ có thể chấp nhận thực tế và tự tin sống tiếp.**

Giờ đây, tuy công việc bận rộn và không ít khó khăn nhưng Hạnh lại tìm thấy nhiều niềm vui từ những người bạn, những “học trò” khiếm thính của mình. Chị vui vì đã giúp những người cùng cảnh ngộ tìm lại được sự tự tin, thậm chí tìm được việc làm, ổn định cuộc sống.

Mong muốn trợ giúp nhiều hơn nữa cho những người khuyết tật như mình, chị đang ấp ủ kế hoạch xây dựng một đội ngũ phiên dịch ổn định, có chất lượng trong các hoạt động cho người khiếm thính. Nói đến ước mong cá

nhân, chị chỉ mong có điều kiện đi học về tâm lý, cách giáo dục người khiếm thính để nâng cao khả năng chuyên môn, để giúp ích cho cộng đồng khiếm thính được nhiều hơn.

Nguyễn Ngọc - Hồng Anh

“TÔI CHẤP NHẬN KHUYẾT TẬT NHƯNG TÔI KHÔNG CHẤP NHẬN SỐ PHẬN.”

SỐNG VỚI ƯỚC MƠ

Sinh ra với tấ̃m thân tật nguyên, liệt tứ chi, Nguyễn Thị Mai bị cha mẹ bỏ rơi từ nhỏ. Lớn lên, chị chỉ có thể nằm một chỗ với tư thế gập người lại và chồm ra phía trước, bụng phải ép sát nền gạch để làm điểm tựa cho đầu có thể ngẩng lên. Thế mà, con người nhỏ bé ấy vẫn sống và sống rất tốt với một ước mơ cao đẹp!

Trưởng thành trong sự bao bọc của các Soeur tại Mái Ấm Hồng Ân, cô gái mồ côi Nguyễn Thị Mai đã chứng minh được nghị lực phi thường và niềm tin sống mãnh liệt của một người khuyết tật.

Mai lớn lên đã bị liệt tứ chi và không biết cha mẹ mình là ai. Trải qua những tháng ngày tuổi thơ dữ dội trong trại trẻ mồ côi Phú Mỹ đã khiến cho chị cảm nhận được nhiều nỗi đắng cay của một người “không làm được gì cả”. Cơ thể khiếm khuyết ấy khiến cho Mai phải sống trong tâm trạng buồn chán và hoang mang cực độ.

Khi đủ lớn để nhận thức cuộc đời, Mai trốn ra ngoài sống lang thang giữa Sài Gòn cùng với một số

người bạn, để có thể tự quyết định cho cuộc sống mình. Sự va vấp trong cuộc sống lang thang đã cho Mai nhiều bài học trưởng thành, những bài học đắng cay lọc lừa và cả những bài học về tình người ấm áp, bao la.

Đến năm 1992, khi ở tuổi hai mươi bốn, chị tình cờ biết đến Mái Ấm Hồng Ân và được các Souer Dòng Đức Bà quản lý mái ấm này nhận về nuôi. Ở đó, Mai bắt đầu một cuộc sống mới của mình. Dù bản thân không thể di chuyển nhưng chị cũng cố gắng làm những công việc trong khả năng của mình. **Nhờ có kiến thức, chị quản lý và lên kế hoạch hoạt động hơn mười chị em khuyết tật khác trong mái ấm, từ chuyện ăn uống, chợ búa**

đến sắp xếp công việc cho mỗi người và cả việc học hành. Thấy Mai có thể trông coi được các em, các Soeur phụ trách mái ấm đã giao lại Mái Ấm Hồng Ân cho Mai quản lý.

Trong thời gian này, Mai tiếp tục đi học cấp ba rồi sau đó thi đại học. Mai đậu vào khoa Xã Hội Học của trường Đại học Mở. Ngày ngày trên chiếc xe lăn, Mai được một người bạn tên Chấn, là tri kỷ từ ngày còn trong trại mồ côi Phú Mỹ, đưa đi học. Mai đi học ngày nào thì

Chấn cũng có mặt trên giảng đường ngày ấy. Tì mình xuống mặt đất, cầm viết bằng hai cổ tay, gõ phím vi tính bằng chiếc đũa hoặc đôi tay của Chấn, đi lại bằng

đôi chân của Chấn... nhưng Mai không những chỉ hoàn tất được chương trình đại học, chị còn có cả chứng chỉ anh văn, vi tính, học đồ họa... Chị tốt nghiệp đại học với tấm bằng xuất sắc. Luận văn tốt nghiệp của chị với đề tài “Tìm hiểu một số thuận lợi và hạn chế trong tiến trình hội nhập và phát triển của Người Khuyết Tật tại thành phố Sài Gòn” được đánh giá rất tốt.

Hoàn tất đại học, Mai hăm hở đi tìm công việc mới. Thấy chị ham thích công tác xã hội, bạn bè giới thiệu chị làm việc cho Chương trình Khuyết tật & Phát triển (DRD). Ở đây, chị và những người cùng cảnh ngộ với chị thực hiện những dự án giúp những người khuyết tật

có nhiều cơ hội để học tập và hòa nhập cộng đồng hơn. Đồng thời Mai còn nhận lời giúp các Souer Dòng Đức Bà trông coi một mái ấm khác ở quận Phú Nhuận. Trong một chuyến đi thăm Trung Tâm Bảo Trợ Người Khuyết Tật ở Bình Dương, Mai thấy nhiều hoàn cảnh còn khó khăn hơn mình. Từ đó, chị nhen nhóm một ước mơ...

Mấy năm sau, nhờ cố gắng dành dụm và vay mượn thêm của bạn bè, Mai mua một miếng đất ở Bình Dương. Chị dự định cất một căn nhà nhỏ và thực hiện ước mơ của mình: thành lập một nhà mở để nuôi dưỡng các em nhỏ khuyết tật thành những người con thật có ích cho xã hội.

Mai tính toán: “Ngày ngày các em sẽ làm những hàng thủ công vừa phải để bán. Mình sẽ mở một quán tạp hóa nho nhỏ cho các em. Và trong nhà, mình sẽ dạy anh văn, vi tính để các em có thêm tri thức, có thể ra ngoài làm việc...”.

CHỊ LÀM VIỆC CẬT LỰC NGÀY ĐÊM VÌ GIẤC MƠ ẤY...

Năm 2006, khi giấc mơ Mai đang vun đắp chuẩn bị hoàn thành thì... chị bị viêm phổi ác tính. Sức khỏe yếu nhưng vì ước mơ, chị đã quá lao lực nên mắc phải căn bệnh quái ác. Thân thể nhỏ bé và yếu ớt của chị không đủ sức cầm cự với căn bệnh hiểm nghèo, chị ra đi vĩnh viễn, để lại

TÌ MÌNH XUỐNG MẶT ĐẤT, CẦM VIẾT BẰNG HAI CỔ TAY, GỖ PHÍM VI TÍNH BẰNG CHIẾC ĐŨA... NHƯNG MAI KHÔNG NHỮNG CHỈ HOÀN TẤT ĐƯỢC CHƯƠNG TRÌNH ĐẠI HỌC, CHỊ CÒN CÓ CẢ CHỨNG CHỈ ANH VĂN, VI TÍNH, HỌC ĐỒ HỌA...

một ước mơ còn dang dở...

Có những chuyện không phải chỉ có ý chí và tấm lòng là làm được!

Đến hôm nay, ước mơ ấy của Mai đã được những người bạn tiếp nối, nhà mở Bình Dương thành lập và đang cuu mang chín em khuyết tật. Nhưng mọi người vẫn nhớ về chị, cô gái kiên cường chiến đấu với chính bản thân mình, với chính khiếm khuyết của mình để thực hiện ước mơ. Mọi người vẫn tiếc là chị không được chứng kiến ngày nhà mở này hoàn thành và đi vào hoạt động...

Hải Ninh

DRD - Disability Resource and Development
91/6N Hòa Hưng, Q. 10 - TP Hồ Chí Minh - Việt Nam. ĐT: (84-8) 386 82 770. Fax: (84-8) 386 82 771
email: info@drdvietnam.com - www.drdvietnam.com

